

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๕๐ ๐๒/ว ๓๖๗

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชนาถนาราช
อ เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นงส์การ พระมหาสิญญา ชันดิชมโม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู จำนวน ๑ ชุด
๔. แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมทางวาจา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูปลัดแก่ง กัลยาณภิตตคุณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมุสวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแม่ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.พระครูใบฎีกาสมคิด บุญเรือง เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มาก ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๔ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๕๐-๐๒/ว ๓๖๗

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน ๑ ชุด
๒ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด
๓ แบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู จำนวน ๑ ชุด
๔ แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมทางบวก จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูปลัดแดง กัลยาณกิตติคุณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมฤตภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแถม เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.พระครูใบฎีกาสมคิด บุญเรือง เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โค้รขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาหรือมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส่ว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร. ๐-๓๖๔๕-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๓

Email : education@trp.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๐๒/๖ ๓๖๗

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แจ้งสาร พระศรีปริยัติเวที

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน ๑ ชุด
๒ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด
๓ แบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู จำนวน ๑ ชุด
๔ แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมทางวาจา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูปลัดเก่ง กัลยาแกติคุณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมสวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.พระครูโฆฏิกเสมจิต บุญเรือง เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ ออนไสว)
คณบดีคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร ๐-๓๖๙๔-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๙๓-๒๖๐๗-๕ ๓๖ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๙๒-๒๖๑๐

Email education@ru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๐๒๖/๒๖๙

คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ครุทรงศรี คุณทอง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
- ๑ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน ๑ ชุด
 - ๒ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด
 - ๓ แบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู จำนวน ๑ ชุด
 - ๔ แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมทางภาษา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูปลัดแย้ม กัลยาณกิตติคุณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมุสฮาวาห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแถม เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.พระครูโฆฏีกาสมจิต บุญเรือง เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทวจจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส่ว)

คณบดีคณะครูศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครูศาสตร์

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๓ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๙-๕ ต่อ ๕๑๕

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email education@tru.ac.th

ที่ ศษ ๐๕๕๐ ๐๒๖/ว ๓๖๗

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชนางนันทราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอลาขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางสาวอัญชลี ฐูปพร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน ๑ ชุด
 ๒. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู จำนวน ๑ ชุด
 ๔. แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมทางวาจา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ นักศึกษาริฎฎาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รออนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องนุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแป้ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.พระครูใบฎีกาสมคิด บุญเรือง เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โค้รขอลาขออนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส่ว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติการราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๔ โทร ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามครูผู้ช่วยดูแล และสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1, 3/2 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑
 (บ้านหัวช้าง ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี)

1. นางสุจิตตรา เกลี้ยงพิบูลย์	หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑
2. นางทองลั่น บุญยิ่ง	หัวหน้าฝ่ายบริหารโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑
3. นางสาวพิไลลักษณ์ ละม้ายแข	หัวหน้าฝ่ายบุคลากรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑
4. นางขวัญใจ อ่อนน้อมนิตย์	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2
5. นางสมพร บุปผาวาส	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2
6. นางวิไลลักษณ์ จิงจรรยา	ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1,3/2

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

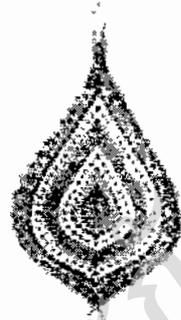
ภาคผนวก ค

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ

สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. หลักการและเหตุผล
2. จุดมุ่งหมาย
3. เนื้อหาสาระ
4. กระบวนการฝึก
5. วิธีการฝึกอบรม กิจกรรม และสื่อประกอบ
6. การวัดและประเมินผล
7. ภาคผนวก

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท เป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นคุณค่าและโทษของการมุสาวาท สืบเนื่องจากสภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้มีการแข่งขัน แข่งแย่ง เพื่อความอยู่รอดและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย ความเห็นแก่ตัว การเอาตัวเอาเปรียบของคนในสังคมเพิ่มขึ้นซึ่งการแก่งแย่งนั้นทำให้คนขาดศีลธรรม ไม่นึกถึงบาปบุญคุณโทษที่เคยปลูกฝังมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ทำให้เลือนหายไปจากจิตใจของคนในยุคปัจจุบัน จนส่งผลให้คน ไม่เกรงกลัวต่อการกระทำความผิด สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม และก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน (ศีล 5) ที่จะใช้ควบคุมให้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง และศีลที่กระทำผิดมากที่สุด คือ ศีลข้อ 4 ดังเช่น การพูดโกหก หลอกลวง ในการโฆษณาชวนเชื่อสินค้าต่าง ๆ ข่าวนั่งสีพิมพ์ จากผลการวิจัยของพระสมพงษ์ ติกุชชโม (2541, บทคัดย่อ) กล่าวว่า มุสาวาทมีประเด็นปัญหาจริยธรรม ที่คนส่วนมากเข้าใจว่าหากพูดจริงทำให้สูญเสียกับการพูดเท็จแล้วทำให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ และรักษาผลประโยชน์เอาไว้ได้ คนส่วนมากมักเลือกพูดเท็จมากกว่าพูดจริง สอดคล้องกับพุทธปรัชญาที่ว่า สัตว์ผู้งดเว้นจากมุสาวาทมีน้อย โดยแท้จริงแล้ว สัตว์ผู้ไม่งดเว้นจากมุสาวาทมีมากกว่า การละเมิดศีลข้อมุสาวาทมีอยู่แพร่หลายในทุกสาขาอาชีพ มีทั้งแบบบุคคลต่อบุคคลและแพร่กระจายมากับข่าวสารข้อมูลของสื่อสารมวลชน ต่อประเด็นปัญหาที่ว่า การละเมิดศีลข้อมุสาวาทเป็นสิ่งที่

จำเป็นและกระทำไม่ได้หรือไม่นั้น ในทางพุทธปรัชญา ให้ทรงทราบว่า การละเมิดศีลข้อมุสาวาทเป็น สิ่งที่ไม่จำเป็นและบุคคลกระทำไม่ได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามถือว่า ผิดทุกกรณี ให้พูดได้ เฉพาะคำจริงที่เป็นประโยชน์ให้ถูกกาลเทศะในจังหวะเวลาที่เหมาะสมเท่านั้น และการที่จะสร้าง ให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมด้านมุสาวาทและติดตามตัวได้นั้น ต้องฝึกปฏิบัติให้เกิดจิตสำนึกตั้งแต่ วยเด็ก โดยให้เห็นทั้งด้านที่เป็นคุณและโทษ ให้เห็นผลเสียต่อผู้พูดคือ จะทำให้ไม่มีใครเชื่อถือ ไม่มีใครอยากพูดด้วยไม่มีใครอยากคบเป็นเพื่อนและเมื่อตกทุกข์ได้ยาก ต้องการความช่วยเหลือจากคนอื่น ก็จะไม่มีการช่วยเหลือเรา และต่อผู้ฟัง หากผู้ฟังหลงเชื่อ ปฏิบัติตามในสิ่ง ที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดการกระทำความชั่ว ซึ่งสุดท้ายก่อให้เกิดการทำบาป การที่ทำให้ เด็กได้เห็นถึงผลกรรมที่ได้รับต่อการกระทำ จะทำให้เด็กเกิดความเกรงกลัวและระอายต่อการทำ บาป ซึ่งวิไล ทองแผ่ กล่าวถึง ศาสนาพุทธอธิบายว่า ชีวิตประกอบด้วย รูปกับนาม หรือขันธ์ 5 (รูป นาม) ฝ่ายนามเป็นจิต เป็นผู้สั่งรูปให้กระทำ ดังคำว่า จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว คิด อยากรักก็ทำอย่างนั้น ดังนั้นการปรับพฤติกรรมจะต้องสร้างปัญญาให้กับจิต ซึ่ง ปัญญามี 3 ระดับ คือ ปัญญาที่เกิดจากการฟัง อ่าน ปัญญาที่เกิดจากการคิด และปัญญาที่เกิดจากการ ปฏิบัติ ธรรมะที่สำคัญในการสร้างปัญญาให้กับจิต หรือการปรับพฤติกรรม คือ สติสัมปชัญญะ (มปพ., เอกสาร) ซึ่งเป็นวิธีการช่วยให้ลดการกระทำผิดด้านมุสาวาท การฝึกอบรมเป็นวิธีการ หนึ่งที่ช่วยสร้างจิตสำนึก ให้เข้าใจถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการไม่มุสาวาท โดยเฉพาะการ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จึงมี ความสำคัญ และมีหลักการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเฉพาะ เพื่อสนองตอบปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรม ทางวาจา ในด้านการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบและพูดเพื่อเจ้า
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้ร่วมกิจกรรม ได้ศึกษาด้วยตนเอง และนำธรรมะที่ได้จากการฝึกให้มีสติปัญญามาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ฝึกปฏิบัติจริง ฝึกคิดให้เห็นจริงจากคุณและโทษ เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และ เจตคติต่อการไม่มุสาวาท

2. จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ และความเข้าใจ ในคุณของการ ไม่มุสาวาท และโทษของการมุสาวาท
2. เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้พัฒนาพฤติกรรมทางวาจาในการไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด และไม่พูดเพื่อเจ้า
3. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาศีล 5 ข้อที่ 4 ตามหลักคำสอนทาง พระพุทธศาสนา

3. เนื้อหาสาระ

กำหนดเนื้อหาจากหลักสูตร สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระที่ 1 พระพุทธศาสนา หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร แบ่งออกเป็นเนื้อหาสาระ ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรม ประกอบด้วย

1. ความรู้ทั่วไปของการมุสาวาท
 - 1.1 ความหมายของการมุสาวาท
 - 1.2 ประเภท ลักษณะ อาการของมุสาวาท ได้แก่
 - 1.2.1 การพูดเท็จ
 - 1.2.2 การพูดคำหยาบ
 - 1.2.3 การพูดส่อเสียด
 - 1.2.4 การพูดเพ้อเจ้อ
2. กฎแห่งกรรม
 - 2.1 คุณของการกระทำความดี ด้วยการไม่มุสาวาท
 - 2.2 โทษของการกระทำความชั่ว ด้วยการมุสาวาท
3. วิธีลดพฤติกรรมมุสาวาท

ขอบข่ายเนื้อหาสาระของหลักสูตร และ วิธีการฝึกอบรมตามโครงการ

เนื้อหาสาระ	เวลาเรียน(ชั่วโมง)			วิธีการฝึกอบรม
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
1. ความรู้ทั่วไปของการมูสาวาท				เอกสารความรู้เรื่องมูสาวาท การฝึกคิด การบรรยาย การศึกษารายกรณี กิจกรรมทำไบงาน
1.1 ความหมายของการมูสาวาท	1.45	-	1.45	
1.2 ประเภท ลักษณะ อาการมูสาวาท ได้แก่	1	4.25	5.25	
1.2.1 การพูดเท็จ				
1.2.2 การพูดคำหยาบ				
1.2.3 การพูดส่อเสียด				
1.2.4 การพูดเพื่อเจ้อ				
2. กฎแห่งกรรม ของการมูสาวาท	2.30	-	2.30	เทปวีดีทัศน์/นิทาน การซักถาม ตอบปัญหา ที่เกิดจากการทำความดี และความชั่ว ฝึกคิด คุณ และโทษจากการกระทำ
2.1 การพูดมูสาวาท ได้แก่ การพูดปด พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ ละพูดเพื่อเจ้อ				
2.2 การพูดคำสัตย์ พูดดี ละเว้น การ พูดปด พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพื่อเจ้อ				
3. วิธีลดพฤติกรรมมูสาวาท	1.30		3.30	เทปวีดีทัศน์/นิทาน การฝึกคิด กิจกรรมทำไบงาน
3.1 การพูดเท็จ				
3.2 การพูดคำหยาบ				
3.3 การพูดส่อเสียด				
3.4 การพูดเพื่อเจ้อ				
3.5 การฝึกนั่งสมาธิ	-	2		
รวม	6.05	6.25	13.30	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความหมาย องค์ประกอบมุสาวาท

มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความจำ เกี่ยวกับความหมายมุสาวาทของมุสาวาท องค์ประกอบของมุสาวาท คุณของการไม่มุสาวาทและโทษของมุสาวาท ให้นักเรียนได้ฝึกคิด จากนิทาน พิจารณาเห็นถึงความดี ในการไม่มุสาวาท และความชั่ว ที่ได้รับจากการมุสาวาท

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ประเภท ลักษณะ อาการของมุสาวาท

มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์คำพูดดี คำพูดไม่ดี ว่าการประพฤติใดที่จะทำให้ นักเรียนอยู่อย่างมีความสุข และพิจารณาว่า พฤติกรรมใดที่แสดงถึงการมุสาวาท

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาจิตเจริญปัญญา

มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญ เรื่อง การพัฒนาจิตเจริญ ปัญญาที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักใช้สติ ก่อนการพูดและการทำ และรู้ถึงผลที่จะได้รับจาก การเจริญภาวนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 วิธีลดพฤติกรรมมุสาวาท

มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีจิตสำนึกต่อการมุสาวาท ให้ ประพฤติปฏิบัติในการพูดที่ดีงาม มีความรู้ความเข้าใจ ข้อควรปฏิบัติจากหลักธรรมที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

4. กระบวนการฝึกอบรม

4.1 จัดเนื้อหา สาระ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนและ จากการศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการเรียนการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

และด้านจิตวิทยา

4.2 ชี้แจงการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง, บรรยาย คู่มือ ทัศน การฝึกคิดเปรียบเทียบส่วนดี (ด้านคุณ) ของการไม่มุสาวาท และส่วนเสีย (ส่วนโทษ) ของการมุสาวาท

4.3 แบ่งกลุ่ม มอบหมายงานให้ปฏิบัติ

4.4 นำเสนอผลงาน

4.5 สรุป อภิปรายผล

5. วิธีการฝึกอบรม กิจกรรม และสื่อประกอบ

วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย
2. การฝึกคิดเปรียบเทียบ
3. การฝึกปฏิบัติ
4. ชมวีดิทัศน์

กิจกรรม

1. ฝึกการคิดคนเดียว
2. การรายงานเสนอผลการปฏิบัติ
3. แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน
- 6.2 แบบสังเกตพฤติกรรม
- 6.3 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการใช้หลักสูตร

7. ภาคผนวก

- 7.1 ตารางการพัฒนากลยุทธ์ฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ อ.เมือง จ.ลพบุรี

ตารางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๐ เมือง จ.ลพบุรี

วัน /เดือน/ ปี	เวลา	เรื่อง
วันที่ 2 ตุลาคม 2550	08.30- 09.30 น.	พิธีเปิด มอบตัวเป็นศิษย์
	09.30- 10.00 น.	บอกข้อตกลงเบื้องต้น/ แนะนำวิทยากร สวดมนต์/ฝึกนั่งสมาธิ
	10.00- 11.30 น.	เปิดใจ/ทดสอบก่อนเรียน
	11.30- 12.30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	12.30- 14.15 น.	ความหมายและองค์ประกอบของมุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1)
	14.15- 14.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/ดื่มนม
	14.30- 15.30 น.	ประเภทและอาการแสดงมุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	15.30 น.	สรุป/นัดพบ/พักผ่อน/พัฒนาจิตเจริญปัญญา
วันที่ 3 ตุลาคม 2550	08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมอบรมจิตใจ/พัฒนาจิตเจริญปัญญา (การฝึกสมาธิ)
	09.00 – 10.30 น.	เรื่องเล่าเจ้าพลังประสบการณ์เกี่ยวกับ มุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/น้ำ
	10.45 – 11.30 น.	เรื่องเล่าเจ้าพลังประสบการณ์เกี่ยวกับ มุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	11.30 – 12.30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	12.30 – 14.15 น.	กิจกรรมสองทางระหว่างเรา (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)

ตารางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ อ.เมือง จ.ลพบุรี

วัน /เดือน/ ปี	เวลา	เรื่อง
	14.15 – 14.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/ดื่มนม
	14.30 – 15.30 น.	สรุปและวิเคราะห์ประเภทของมุสาวาท เรื่องเล่าเร้าพลังประสบการณ์เกี่ยวกับ มุสาวาท/พัฒนาจิตเจริญปัญญา
	15.30 น.	สรุป/นัดพบ/พักผ่อน
วันที่ 4 ตุลาคม 2550	08.30- 09.00 น.	กิจกรรมอบรมจิตใจ/พัฒนาจิตเจริญปัญญา (การฝึกสมาธิ)
	09.00- 10.30 น.	กฎแห่งกรรม (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3) - การพูดมุสาวาท ได้แก่ การพูดปิด พูด ส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพื่อเจ้อ - การพูดคำสัตย์ พูดดี ละเว้นการพูดปิด พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพื่อเจ้อ
	10.30- 11.30 น.	กฎแห่งกรรม (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3) Power point กฎแห่งกรรม
	11.30- 12.30 น.	พักรับประทานอาหาร
	12.30- 14.00 น.	วิธีการลดพฤติกรรม ด้านวาจาของ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดคำหยาบ การไม่พูดส่อเสียด และการไม่พูดเพื่อเจ้อ (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4) กิจกรรมอบรมจิตใจ/พัฒนาจิตเจริญปัญญา (การฝึกสมาธิ)
	14.00- 14.30น.	ทดสอบหลังเรียน
	14.30- 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/ดื่มนม
	14.45- 15.30 น.	กิจกรรมรวม/พิธีมอบเกียรติบัตร/รับฟัง โอวาท
	15.30 น.	เสร็จพิธี

คำนำ

หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้ และสร้างคุณธรรม โดยให้เห็นด้านคุณและด้านโทษ ทำให้เกิดความละเอียดและความเกรงกลัว ต่อการทำบาป โดยนำการอบรมที่เน้นพัฒนาพฤติกรรมในเรื่อง มุสาวาท เพราะเป็นการกระทำ ที่ผิดงายที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและ ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขอขอบคุณวัดปัญญาบันทาราม ณ โอกาสนี้ เพราะข้อมูลหรือเนื้อหาสาระบางตอนได้นำมาจากหนังสือชุดฝึกอบรมดังกล่าว เพื่อที่จะพัฒนารูปแบบการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และปลูกฝังศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม ให้กับเยาวชน

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญ คณะครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ ที่ให้คำแนะนำ แสดงความคิดเห็น สนับสนุน ช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูล อีกทั้งนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บข้อมูล จึงทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ จึงขออัญเภาคุณพระศรีรัตนตรัยมาประทานพรอันประเสริฐ มอบให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและขอถวายเป็นพุทธบูชา เพื่อเป็นธรรมทาน ในอนาคตต่อไป

พระครูปลัดเก่ง กัลป์ญาณภิกขิตฺตคุณ

ผู้วิจัย

คำแนะนำการใช้หลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมมองเห็นด้านคุณและด้านโทษ ของการมุสาวาท ทำให้เกิดความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการทำบาป เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละแผน ได้นำกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ และในแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนรายละเอียดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมแต่ละแผน ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะศึกษารายละเอียด ดังนี้

1. ผู้นำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของแต่ละส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. ควรมีการปรับปรุงเทคนิควิธีการอบรม ให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรมและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่นำไปใช้
3. ก่อนการอบรม ควรได้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าใจในเนื้อหา สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
4. ระยะเวลา ควรปรับให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม และตัวบุคคล
5. ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูผู้สอนควรมีเทคนิค วิธีการ ในการถ่ายทอดความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปของการมุสาวาท

เวลา 7.45 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความหมาย องค์ประกอบมุสาวาท เวลา 1.45 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

สาระสำคัญ

มุสาวาท อยู่ในศีลข้อ 4 คือ มุสาวาท เวรมณี ผู้ที่มีความประพฤติที่ไม่โกหกทั้งกาย วาจา และใจ จะเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจ ให้ความเชื่อถือ และได้รับการยกย่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกคุณของการไม่มุสาวาทและโทษของการมุสาวาทได้
2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์คำพูดหรือการกระทำที่โกหก ได้ว่าเป็นการมุสาวาทหรือไม่ใช่การมุสาวาท
3. นักเรียนสามารถบอกความหมาย และองค์ประกอบ ของมุสาวาทได้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

ความหมาย และองค์ประกอบของมุสาวาท

ความหมายมุสาวาท

มุสาวาท หมายถึง พูดเท็จ, พูดโกหก, พูดไม่จริง คือ พูดเพื่อให้ผู้อื่น หลงผิดจากความจริง พูดเพื่อหลอกลวง ด้วยเจตนาที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด

องค์ประกอบของมุสาวาท ต้องประกอบด้วย

1. เรื่องที่จะนำเสนอเป็นเรื่องไม่จริง
2. มีเจตนาจะพูดเท็จ
3. พูดไม่จริง หรือแม้จะแสดงอาการทางกาย เช่น สันติริษะ หรือพยักหน้าทำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย
4. ผู้อื่นเชื่อตามเนื้อหาที่ไม่เป็นจริงนั้น

คุณของการไม่มุสาวาทและโทษของมุสาวาท

คุณของการไม่มุสาวาท

1. เป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟัง
2. ไม่เกิดศัตรู
3. ไม่เดือดร้อนใจเพราะคำพูดที่ไม่ดี
4. เป็นประโยชน์แก่สังคม หรือส่วนรวม

5. เจริญด้วยบุญกุศลทั้งโลกนี้และโลกหน้า และเป็นปัจจัยแห่งการก้าวไปสู่การดับทุกข์

โทษของมูสาวาท

1. ไม่เจริญด้วยโภคทรัพย์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า
2. ไม่เจริญด้วยบุญกุศล
3. ตนเองไม่เป็นสุข ผู้อื่น (คนรอบข้าง) ไม่เป็นเป็นสุข
4. เป็นปัจจัย (ฐาน) แห่งการก้าวไปสู่การทุกข์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

วิทยากรเล่านิทาน เรื่อง แพะจอมโกหก และไก่พูดไพเราะ โดย การใช้ power point

ขั้นสอน

1. วิทยากรสนทนา ชักถาม ดังนี้
 - เรื่องแพะจอมโกหก เป็นเรื่องอย่างไร
 - เรื่องไก่พูดไพเราะ เป็นเรื่องอย่างไร
 - ทั้งสองเรื่องแตกต่างกันอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่า เรื่องใดเป็นเรื่องที่น่าจะนำมาเป็นแบบอย่าง
 - เพราะอะไรจึงนำเรื่องนั้นมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตาม
 - ถ้าจะให้แสดงละคร นักเรียนจะเลือกแสดงเป็นใคร ทำไมจึงเลือก
2. วิทยากรสนทนาชักถาม เรื่อง แพะจอมโกหก ว่า นักเรียนรู้ได้อย่างไรว่า แพะเป็นสัตว์ที่โกหก ตรงไหนที่แสดงให้เห็น แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน จำนวน 6 กลุ่ม จากนักเรียน 30 คน แต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 1 ทุกกลุ่มช่วยกันหาคำตอบว่า ดังนี้
 - ถ้าเราไม่พูดโกหก คือ ไม่มูสาวาท จะเกิดคุณอย่างไร ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น
 - ถ้าเราโกหก คือ มูสาวาท จะมีโทษอย่างไร ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นที่เราโกหก
3. แต่ละกลุ่มรายงานผลที่ได้จากการคิด โดยวิทยากรคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำอธิบายให้เพื่อนที่ฟังเข้าใจ
4. วิทยากรชักถามนักเรียนเกี่ยวกับองค์ประกอบของการมูสาวาท ดังนี้
 - นักเรียนแต่ละคนบอกเรื่องที่เคยโกหกหรือเห็นเพื่อนโกหกว่า มีเรื่องใดบ้าง
 - นอกจากการแสดงด้วยคำพูดที่โกหก นักเรียนเคยแสดงอาการโกหกจากทางกาย เช่น การพยักหน้า หรือสั่นหน้า หรือไม่
 - นักเรียนทราบได้อย่างไรว่า เป็นเรื่องที่พูดโกหก

5. วิทยากรเลือกคำพูดโกหก 1 คำ ให้นักเรียนพิจารณาว่า คนพูดคำนี้เป็นคนโกหกหรือไม่ ให้พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้

- เรื่องที่พูดเป็นเรื่องไม่จริง
- มีจิตที่จะพูดเท็จ คือ จิตที่ต้องการโกหก
- พูดไม่จริง หรือแม้จะแสดงอาการทางกาย เช่น สันติริษะ หรือพยักหน้าทำให้

ผู้อื่นเข้าใจความหมาย

- ผู้อื่นเชื่อตามเนื้อหาที่ไม่เป็นจริงนั้น

6. นักเรียนทุกคนรับใบงานที่ 2 อ่านเรื่อง แล้วพิจารณาว่า ใครมีลักษณะมุสาวาท

7. นักเรียนรับใบงานที่ 3 บอกความหมายและองค์ประกอบของการมุสาวาท

ขั้นสรุป

วิทยากรและนักเรียน ช่วยกันสรุปให้ได้ความหมายของการพูดโกหก คือการมุสาวาทว่า หมายถึง การพูดไม่จริง รวมถึงจิตคิดที่จะโกหก หรือการแสดงทางกายโดยการสันติริษะ ทำให้เข้าใจผิด และ ผู้อื่นเชื่อตามที่โกหก และช่วยกันสรุปคุณของการไม่มุสาวาท โทษของการมุสาวาทที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. นิทาน เรื่อง แพะจอมโกหก และเรื่อง ไก่พูดไฟเราะ โดยการใช้ power point
2. ใบงานที่ 1,2,3

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. บอกคุณของการไม่มุสาวาทและโทษของการมุสาวาทได้	ใบงาน ที่ 1	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
2. สามารถเปรียบเทียบและแยกการกระทำได้ว่าการกระทำใดเป็นมุสาวาท	ใบงาน ที่ 2	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)

สิ่งที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
3. บอกความหมายองค์ประกอบของมุสวาทได้	ใบงานที่ 3	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)

วิทยากร

1. พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ
2. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคณะครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑

บันทึกหลังสอน

1. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

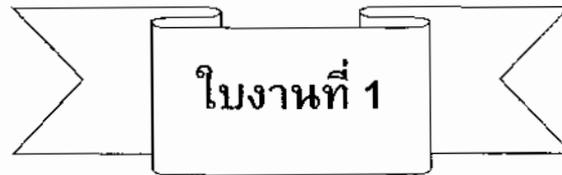
.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ
ทางแก้ไข.....

.....

.....

ใบงานที่ 1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. เลข
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก

คำชี้แจง นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนคุณของการไม่มั่วสวาท และโทษของการมั่วสวาทที่มีต่อตนเอง และผู้อื่น ดังนี้ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

คุณของการไม่มั่วสวาท (5 คะแนน)

ต่อตนเองหรือต่อผู้พูด	ต่อผู้อื่นหรือต่อผู้ที่ได้รับฟัง

โทษของการมั่วสวาท (5 คะแนน)

ต่อตนเองหรือต่อผู้พูด	ต่อผู้อื่นหรือต่อผู้ที่ได้รับฟัง

ใบงานที่ 2

ชื่อกลุ่ม.....

- สมาชิกในกลุ่ม
1. ประธาน
 2. เลข
 3. สมาชิก
 4. สมาชิก
 5. สมาชิก

คำชี้แจง นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่อง โครโกหก จากที่กำหนดให้ โดยพิจารณา
องค์ประกอบมุสาวาทและสรุปว่าใครเป็นคนได้ชื่อว่ามีลักษณะมุสาวาท
คะแนนเต็ม 10 คะแนน

บุคคลที่พิจารณา	องค์ประกอบมุสาวาท	ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เห็นว่าเป็นจริง	
		ใช่	ไม่ใช่
แม่	พูดเป็นเรื่องไม่จริง		
	มีจิตที่ต้องการโกหก		
	เป็นคำหรืออาการที่มีความหมาย ทำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายนั้น		
	ผู้อื่นเชื่อตามเนื้อหาที่ไม่เป็นจริงนั้น		

บุคคลที่พิจารณา	องค์ประกอบมุสาวาท	ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เห็นว่าเป็นจริง	
		ใช่	ไม่ใช่
ลูก	พูดเป็นเรื่องไม่จริง		
	มีจิตที่ต้องการโกหก		
	เป็นคำหรืออาการที่มีความหมาย ทำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายนั้น		
	ผู้อื่นเชื่อตามเนื้อหาที่ไม่เป็นจริงนั้น		

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะมุสาวาท คือ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ชื่อ..... สกล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/.....

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. มุสาวาท มีความหมายว่าอย่างไร (5 คะแนน)

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงบอกองค์ประกอบของมุสาวาท

ตอบ

.....

.....

.....

.....

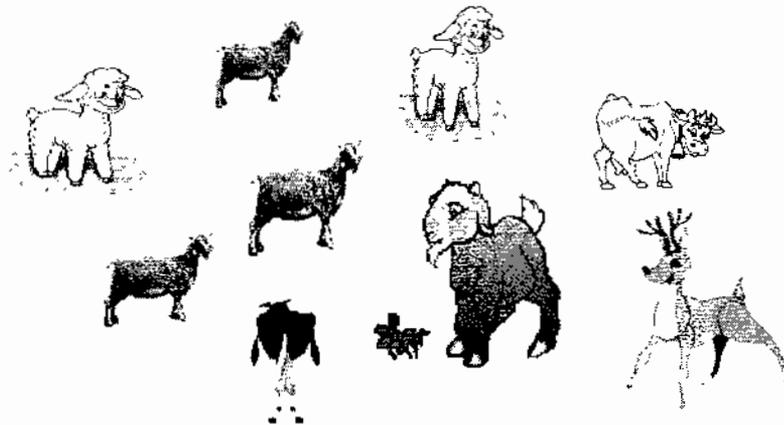
.....

Power Point

นิทาน เรื่อง แพะจอมโกหก

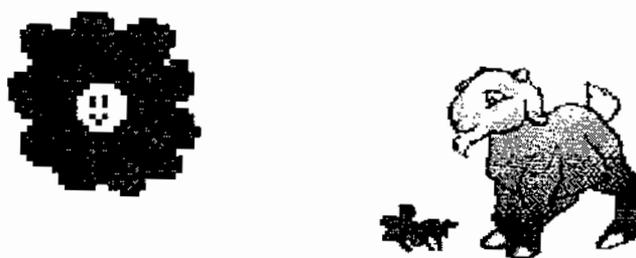
กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีแพะตัวหนึ่ง
ชอบพูดโกหกจนเป็นนิสัย

วันหนึ่งดอกไม้ส่งยิ้มให้มันแล้วพูดว่า
 “วันนี้ท้องฟ้าแจ่มใสจังเลยนะ” พร้อมเอนไหว
 ไปมาตามสายลม

แพะกลับบอกว่า “ฝนกำลังตั้งเค้า แล้วจะ
 ตกหนักมากจนน้ำท่วมสูงถึงยอดเขาเลยทีเดียว”
 ดอกไม้เริ่มร้องไห้ เพราะกลัวถูกน้ำท่วม

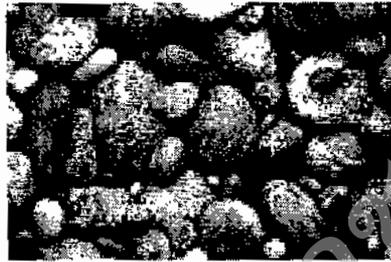
ต่อมาก้อนหินใหญ่ยี้มตกทายแพะ
แล้วพูดว่า “ข้าภูมิใจที่มีร่างกายใหญ่โต
และแข็งแรง”

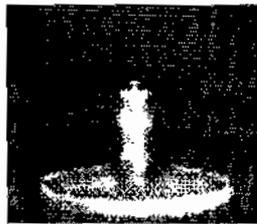
แพะกลับบอกว่า “เดี๋ยวฟ้าจะผ่าก้อนหิน
ที่ใหญ่ที่สุด เจ้าคงแตกเป็นเสี่ยง ๆ แน่”

ก้อนหินใหญ่กล้วถูกฟ้าผ่าจึง พยายาม
แบ่งตัวเองเป็นก้อนหินเล็กหลาย ๆ ก้อน

แพะตัวนี้ โทกไปทั่วป่าจนสัตว์ป่า ต้นไม้
ถ้ำธารและภูเขาได้รับความเดือดร้อนกันทั่วหน้า
จึงประชุมกันแล้วลงความเห็นว่าจะไปปรึกษา
พ่อมดวิเศษผู้มีเวทมนตร์และคอยดูแลผืนป่า

หลังจากพ่อมดวิเศษได้ฟังเรื่องราวเรียน
ก็ประกาศว่า “ข้าขอให้ชาวป่าทั้งหลาย
ทั้งสัตว์ป่า ต้นไม้ ลำธารและ
ภูเขาคำเหมือนว่าไม่มีเจ้าแพะ
จอมโกหกอาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้ ไม่ต้องไม่
ต้องพูดจาโต้ตอบกับมันอีก” ทุกฝ่ายเห็นดี
ด้วยและตกลงจะทำตามที่พ่อมดวิเศษบอก

เวลาผ่านไปหลายวันไม่มีใครพูดกับ
แพะเลย และยังทำราวกับมันไม่มีตัวตน
อยู่ในป่าด้วย

แพะเสียใจมาก จึงมีแต่ความเศร้าใจ และ
ร้องไห้ทุกวัน

สัตว์ทั้งหลายรู้สึกสงสารพากันปลอบใจแพะ
และบอกว่า “ถ้าเธอสัญญาว่าจะเลิกโกหก
พวกเรายินดีให้อภัยเธอ”

แพะปาดน้ำตาบอกว่า
“นั่นสัญญาจ๊ะ”

สัตว์ทั้งหลายต่างดีใจที่แพะคิดกลับตัว
จึงพาแพะไปหาพ่อมดวิเศษแล้วให้สัญญาว่า
จะเป็นแพะที่ดีไม่พุดโกหกอีกต่อไป

ไม่นานนักแพะก็ลืมคำสัญญา มันอดที่จะ
 พุดโกหกไม่ได้ เมื่อห่านป่ายิ้มทักทายแพะ
 แล้วพุดว่า “เราภูมิใจที่เกิด มาเป็นห่าน”

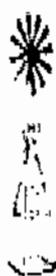
แพะกลับบอก ว่า “เพื่อเจื่อน่าเจ้าเป็น
 นกในตึงเกลที่มีเสียงไพเราะ ต่างหาก ละ”

ห่านป่าจึงพยายามตะเบ็งเสียงเห็บแห่ง
 ร้องเพลงดังลั่นป่า เป็นเสียงที่น่ารำคาญยิ่ง
 นัก จนชาวป่าทั้งหลายต้องอุดหูกันหมด

เมื่อสัตว์ป่า ต้นไม้ ลำธาร และภูเขาต่าง
 เตือนร้อนขึ้นมาอีกครั้ง จึงพากันไปฟ้องพ่อ
 มดวิเศษเรื่องที่แพะผิดคำสั่งยูญา

พ่อมดวิเศษโกรธมาก จึงใช้เวทมนตร์สาปแพะ
จอมโกหกให้เป็นไป่ไปตลอดกาล จะได้ไม่
สามารถพูดอะไรให้ใครเดือดร้อนได้อีก

จากนั้นเป็นต้นมาแพะเลยพูดโกหกไม่ได้
และถึงมันจะพยายามพูดเท่าไรก็ไม่มีใครเข้าใจ

เพราะมันได้แต่ส่งเสียง “แบะ
แบะแบะๆ แบะแบะๆ ๆๆ”
มาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้

Power Point

นิทาน เรื่อง ไก่ฟูดจาเรียบร้อย

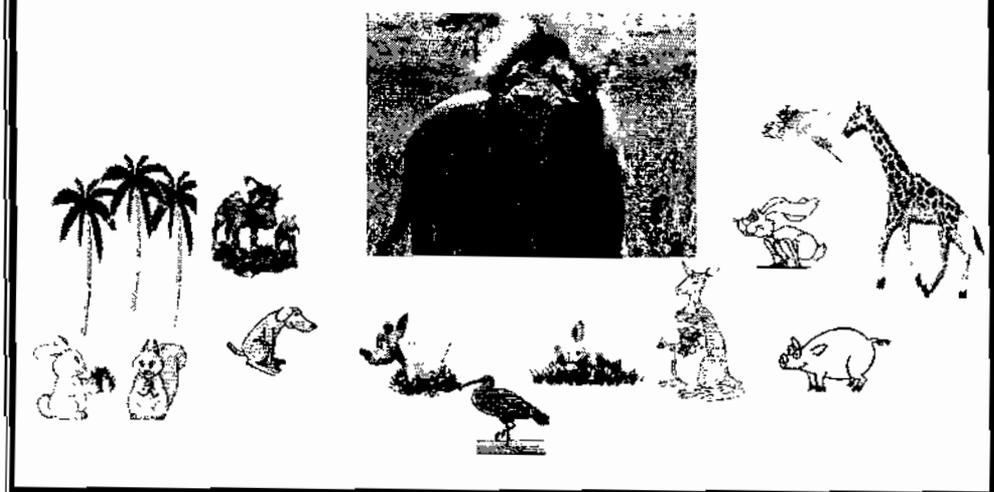
ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สัตว์ต่างๆ เกิดความเดือดร้อน กัน
ถ้วนหน้า เมื่ออยู่ๆ พระอาทิตย์เกิดนอนตื้นสายติดต่อกัน
เป็นเดือน บางวันกว่าพระอาทิตย์จะตื่นก็เกือบเที่ยงวันไป
แล้ว

พวกสัตว์กลางวันที่ชอบตื่นออกไปหาอาหารกินตอนเช้าตรู่ก็
ต้องทนหิวอยู่แต่ในรัง ได้ยินเสียงบรรดาลูกอ่อนร้องหิวกัน
ระงม ส่วนพวกสัตว์กลางคืนก็ต้องอดหลับอดนอนรอจนกว่าจะ
เห็นแสงอาทิตย์ก่อนจึงจะเข้านอนได้

พวกสัตว์พร้อมใจกันมาขอให้สิงโตเจ้าป่า
ช่วยเหลือ

สิงโตเจ้าป่าผู้ห้าวหาญไม่รอช้าตะโกน
 "ไปบนฟ้าทันทีว่า " พระอาทิตย์เอ๋ย เอ็งจง
 ตื่นเถิด พวกข้าเดือดร้อนไม่เห็นหรือใจ"

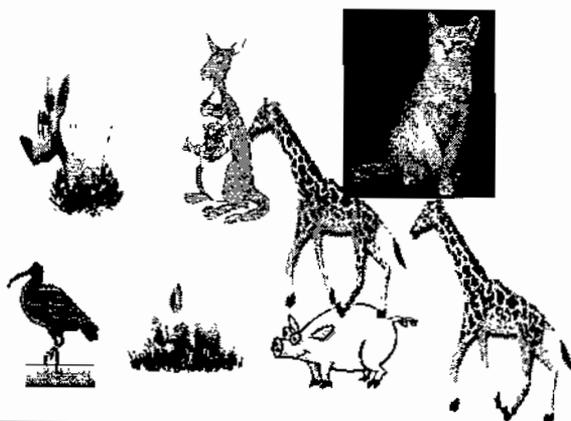
เสียงดังเหมือนฟ้าผ่าของสิงโต ทำให้พระอาทิตย์ตกใจ
 ตื่นและโกรธมาก " เจ้าบังอาจทวาดข้าเขี้ยวหรือ ดิถี
 ข้าจะไม่ออกมาให้แสงสว่างแก่พวกเจ้าอีกเลย จนกว่าเจ้า
 จะหาผู้ที่พูดจาเหมาะสมมาปลุกข้าได้"

ว่าแล้วพระอาทิตย์ก็หายลับเข้ากลีบเมฆ ป่าทั้ง
ป่าก็มีมืดลงทันที

สิงโตเจ้าป่าจึงเรียกประชุมเหล่าสัตว์ที่พุดจาถูกใจพระอาทิตย์
แล้วพวกเขา ก็เลือกให้แมวเป็นผู้ส่องปลุกพระอาทิตย์เป็นตัว
แรก เพราะแมวมีเสียงหวาน และเสียงก็ไม่ดังเหมือนสิงโต
ด้วย

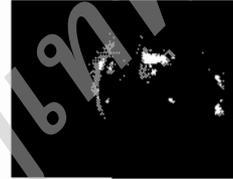
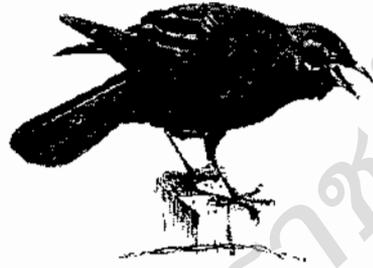
นางแมวบรรจุเปล่งเสียงหวานๆ ของตนเองออกไปว่า
 "เหมียวเหมียวพระอาทิตย์เจ้าขา ตื่นเถิด ตื่นเถิด"
 ตื่นเถิด ตื่นเถิด" แต่เนื่องจากเสียงแมวค่อยมากต้องเรียก
 ถึง 3 ครั้ง พระอาทิตย์จึงจะตื่น " แมวเสียงค่อยเกินไป
 ปลุกขำไม่ได้หรอก" พระอาทิตย์ว่าแล้วก็หลับต่อ

พวกสัตว์จึงประชุมกันอีกครั้ง คราวนี้
 ตกกลงให้อีกาลองดู

เพราะมีอีกาเสียงแหลมดังกราวนี้พระอาทิตย์ต้องได้ยืนแน่ๆ เจ้ากาดำ
รวบรวมพลังตะเบ็งเสียงอันแหลมดังออกไปว่า " ก้า กา พระอาทิตย์ขา
ตื้นเถิด ตื้นเถิด " " โอ๊ย ! เสียงใครนะแสบแก้วหูข้าเหลือเกิน " พระ
อาทิตย์เอ็ดตะโรลงมา " ข้าไม่ชอบ "

ลิงเจ้าปัญญาจึงเสนอให้พ่อไก่หนุ่มลองดู เพราะเสียงขันของ
ไก่นั้นไม่ดังเกินไป ไม่ค่อยเกินไป และไม่แหลมเกินไปด้วย
เมื่อไก่หนุ่มรู้ว่าพวกสัตว์ต้องการความช่วยเหลือจากตน จึง
ตอบว่า " ได้สิจ๊ะ ฉันยินดีช่วยพวกเราจะ "

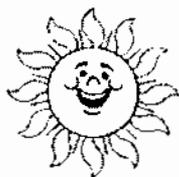
พวกสัตว์ดีใจมาก เพราะนอกจากไก่หนุ่มจะมี
 น้ำเสียงที่ไม่ดังไม่ค่อนและไม่แหลมเกินไปแล้ว ยัง
 พุดจาไฟเพราะจับใจผู้ฟังด้วย

ไก่หนุ่มจึงโก่งคอขึ้นเจื้อยแจ้ว แล้วพูดต่อด้วยวาจา
 "ไฟเพราะดังนี้ " เอ้อ อี้ เอ๊ก เอ๊ก...ท่านพระอาทิตย์
 ขอรับได้โปรดกรุณาช่วยพวกเราด้วยเถิดขอรับ"

พระอาทิตย์ไม่เคยได้ยินใครพูดจาไพเราะเช่นนี้มาก่อน
จึงโผล่หน้าออกมาจากกลีบเมฆและเปลोटัวพูดกับไก่
หนุ่มว่า " เจ้าต้องการให้ข้าช่วยอะไรหรือ"
"กระผมขอให้ท่านช่วยให้แสงสว่างแก่พวกเราด้วยเถิด"

" เออละๆ เจ้าพูดจาไพเราะจับใจข้า ต่อไปนี้ข้าจะ
ตื่นมาให้แสงสว่างแก่พวกเจ้าเหมือนเดิมแต่มีข้อแม้ว่า
เจ้าจะต้องทำหน้าที่ปลุกข้าในยามรุ่งเช้าทุกวันก่อนที่
สัตว์อื่นๆ จะตื่น เจ้าทำได้หรือไม่"

"ได้ขอรับ พระผมขอรับหน้าทีนี้ด้วยความดีใจและ
ภาคภูมิใจขอรับ" ตั้งแต่นั้นมา พระอาทิตย์ก็ไม่เคย
นอนตื่นสายอีกเลย ส่วนไก่ก็ทำหน้าที่ของตนด้วย
ความตั้งใจไม่เคยขาดมาจนถึงทุกวันนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ความรู้ทั่วไปของการมุสาวาท

เวลา 7.45 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ประเภท ลักษณะ อาการของมุสาวาท เวลา 1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

เวลา 2.15 ชั่วโมง(ปฏิบัติ)

สาระสำคัญ

มุสาวาท คือการโกหก เป็นศีลที่ต้องพึงลดทั้งทางกาย วาจา และใจ เพราะเป็นศีลที่กระทำผิดได้ง่าย เมื่อทำผิดแล้ว ศีลข้ออื่นก็มักจะเกี่ยวเนื่องกับการมุสาวาทรวมอยู่ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกประเภทของมุสาวาทได้
2. นักเรียนสามารถบอกอาการที่แสดงว่ามุสาวาทได้
3. นักเรียนสามารถจำแนกคำพูดที่ดี และคำพูดที่ไม่ดีได้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

มุสาวาท แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. พูดเท็จ ได้แก่ การพูดที่ไม่จริง มีเจตนาทำให้คนอื่นเข้าใจผิดคลาดเคลื่อน จากความจริง จะเป็นการพูดด้วยตนเอง หรือ ไขให้ผู้อื่นพูด เขียนเรื่องราว เขียนจดหมาย เขียนบัตรสนทน่ หรือประกาศทางวิทยุ
2. พูดส่อเสียด ได้แก่ การพูดที่ทำให้เขาแตกแยกกัน เป็นการพูดทำลายความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้คนที่รักกันต้องเลิกห่างจากกัน ทะเลาะเบาะแว้งกัน โดยหวังผลประโยชน์ของตน
3. พูดคำหยาบ การพูดคำหยาบ ได้แก่ การด่าทอและการสาปแช่งต่าง ๆ ทำให้ผู้ที่ถูกด่า เกิดความเศร้าใจเสียใจเดือดร้อนใจ เป็นการกระทำที่เกิดมาจากอำนาจของความโกรธ ความไม่พอใจ
4. พูดเพ้อเจ้อ ได้แก่ การพูดที่เหลวไหลไร้สาระถือว่าการพูดที่ทำลาย ประโยชน์และความสุขของผู้ฟัง ที่จะต้องมาฟังคำพูด ที่ไม่มีสาระแก่นสารอะไร เช่น การพูดของนักร้อง นักแสดง นักประพันธ์ ที่ไม่มีคติธรรมอะไร สอดแทรกไว้

การกระทำที่เข้าลักษณะมุสาวาท

1. ปด ได้แก่การโกหกชัดๆ ไม่รู้บอการู้ ไม่เห็นบอกไม่เห็น
2. ทนสาบาน คือ แสดงตัวฝืนความจริง สาบาน เพื่อให้คนอื่นหลงเชื่อ

3. ทำเล่ห์กระเท่ห์ คือ ทำอาการให้คนอื่นเข้าใจผิด แกล้งทำเป็นคนพิการ
4. มารยา ได้แก่ แสดงอาการหลอกคนอื่น เช่น เจ็บน้อยทำเป็นเจ็บมาก
5. ทำเลศ คือ ใจอยากจะทำแต่ใจแสดงนัยให้คนอื่นเข้าใจผิด
6. เสริมความ คือ เรื่องจริงมี แต่น้อย คนพูดอยากจะให้คนอื่นฟังเห็นเป็นเรื่องใหญ่
7. อ้าความ คือ ผิดมากแต่พูดให้ผิดน้อย หรือการเสริมความให้มากกว่าความเป็นจริง เพื่อปิดบังข้อบกพร่องของตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับเพื่อนเกี่ยวกับความหมายของมูสาวาท

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน จำนวน 6 กลุ่ม จากนักเรียน 30 คน รับ ใบงานที่ 1 และเอกสารความรู้เรื่อง มูสาวาท ร่วมกันศึกษาแล้วตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 ดังนี้
 - มูสาวาทมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - อาการของการมูสาวาท มีลักษณะอย่างไร
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย ทุกคนช่วยกันสรุปประเภทและอาการของมูสาวาท
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มรับเรื่องในการค้นหาคำของแต่ละประเภทของมูสาวาท ได้แก่ กลุ่มที่ 1 การหาคำพูดที่มีลักษณะพูดเท็จ กลุ่มที่ 2 การหาคำพูดที่มีลักษณะที่เป็นคำหยาบ กลุ่มที่ 3 การหาคำพูดที่มีลักษณะพูดส่อเสียด และกลุ่มที่ 4 การหาคำพูดที่มีลักษณะพูดเพื่อเจ้อ ทุกคนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นหาคำที่พบหรือได้ยินตามกลุ่มที่รับผิดชอบ แล้วแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียนอาจรายงานเป็นรายบุคคลหรือหลายคนในกลุ่มช่วยกัน แล้วแต่ความคิดของนักเรียน
4. วิทยากรและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของการพูดเท็จ พูดคำหยาบ พูดส่อเสียด และพูดเพื่อเจ้อว่าลักษณะของการพูดแตกต่างกันอย่างไร
5. นักเรียนรับใบงานที่ 2 ฝึกกิจกรรมสองทางระหว่างเรา โดยทุกคนรับ กระดาษรูปหัวใจและรูปถึงขยะ ให้ทุกคนเขียนคำพูดที่ไม่ดีลงในถึงขยะ เขียนคำพูดที่ดีลงในรูปหัวใจ แยกทิ้งลงในกล่องคำพูดที่ดี และคำพูดที่ไม่ดี แล้วทุกคนบันทึกคำที่พูดดี และคำที่พูดไม่ดี จากกล่องลงในใบงานของตนเอง ตามใบงานที่ 2

ขั้นสรุป

วิทยากรและนักเรียนช่วยกันสรุป ประเภทของมูสาวาทและอาการของการพูดเท็จ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. กระจาดรูปหัวใจและรูปถังขยะ
2. ใบความรู้ คือ เอกสารความรู้เรื่อง มุสาวาท
3. ใบงานที่ 1,2

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. บอกประเภทของ มุสาวาทได้	ใบงานที่ 1	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
2. บอกอาการที่แสดงว่า มุสาวาทได้	ใบงานที่ 1	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
3. จำแนกคำพูดที่ดีและ คำพูดที่ไม่ดีได้	ใบงานที่ 2	การสังเกต	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)

วิทยากร

1. พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ
2. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคณะครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑

บันทึกหลังสอน

1. ผลการสอน

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

3. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.....

.....

.....

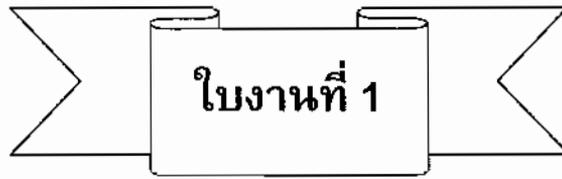
ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา เอกสารความรู้ เรื่อง มุสาวาท
แล้วปฏิบัติตาม ดังนี้

1. แต่ละกลุ่มเลือก ประธาน และเลขานุการ และให้มีหน้าที่ ดังนี้
 - ประธาน มีหน้าที่ อ่านคำสั่ง ชักถาม ความคิดเห็นของสมาชิก
แต่ละคน
 - เลขานุการ มีหน้าที่ จดบันทึก
2. ตอบคำถามลงในใบงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. เลขา
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก

จงช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. มุสาวาทมีกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะการพูดเป็นอย่างไร(5 คะแนน)

ตอบ

.....

.....

.....

2. อาการที่แสดงว่ามุสาวาทมีอย่างไรบ้าง (5 คะแนน)

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารความรู้ เรื่อง มุสาวาท

โดย

พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ

ความหมาย

มุสาวาท หมายถึง การพูด พูดไม่จริง หลอกลวง ให้คนอื่นเข้าใจผิด ประกอบด้วย ความโลภ ความโกรธ ด้วยการแสดงออกทางกาย หรือทางใจ

ประเภทของมุสาวาท

มุสาวาท อยู่ในศีลข้อที่ 4 มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ พูดไม่เป็นความจริง พูดโกหก หรือ พูดมุสาในทางศีลจำแนกมุสาวาทไว้เป็น 4 ประเภท คือ

1. พูดเท็จ	2. พูดส่อเสียด
3. พูดคำหยาบ	4. พูดเพ้อเจ้อ

การพูดเท็จ

วาฬโก วาฬโสมคานอธรี

คือการพูด หรือการกระทำใดๆ โดยมีเจตนาให้ผู้อื่นเชื่อในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง โดยหวังจะให้เขาได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรือเสียประโยชน์อันพึงมีพึงได้ จากความเชื่อนั้น

การพูดคำหยาบ

พูดคำหยาบ คำ สามเณร

คือการพูด หรือการกระทำใดๆ ในสิ่งที่เป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริงก็ตาม ด้วยคำที่สุภาพ หรือไม่สุภาพก็ตาม โดยมีเจตนาจะให้เขาเจ็บใจ ไม่สบายใจ หรือร้อนใจ เช่น การด่าว่าเขาเป็นสัตว์บางชนิด เป็นต้น

พูดอเสียด พูดหักเหลี่ยม

การพูดอเสียด

คือการพูดหรือการกระทำใดๆ ในสิ่งที่เป็นความจริง
หรือไม่เป็นความจริงก็ตาม โดยมีเจตนาจะยุยงให้เขา
แตกแยกกัน ไม่สามัคคีกัน

พูดเพื่อใจ พูดไรสาระ

การพูดเพื่อใจ

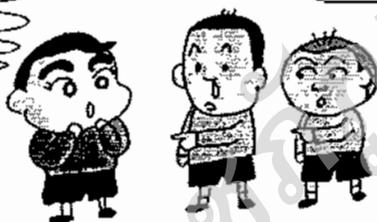

คือการพูด หรือการกระทำใดๆ ในสิ่งที่เป็นความ
จริงหรือไม่เป็นความจริงก็ตาม โดยเจตนาเพียงเพื่อความ
สนุกสนาน เพลิดเพลิน พูดไม่มีเนื้อหา พูดเหลวไหล ไม่มี
ใครได้ประโยชน์จากการพูด หรือการกระทำนั้น

การกระทำที่เข้าลักษณะมั่วสาวก

เราไม่ได้เอาปากกานายมา

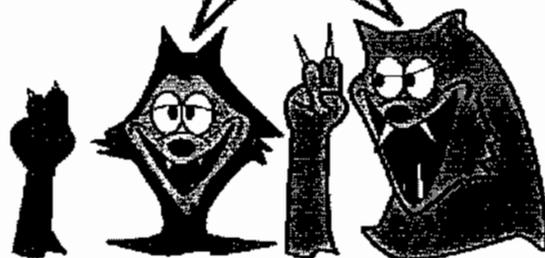
นายนั้นแหละเอาไป เรา
เห็นกะตารเราเป็นพยานได้

ปก ได้แก่การ โทกหักซัดๆ ไม่รู้บอกกว่ารู้ ไม่เห็นบอก
ว่าเห็น ไม่มี บอกว่ามี หรือรู้บอกกว่าไม่รู้ เห็นบอกกว่า
ไม่เห็น มีบอกกว่าไม่มี

ทนสาบาน คือการทำให้ผู้คนอื่นหลงเชื่อ ด้วยการสาบาน

ฟ้าดินเป็นพยาน...

ทำเล่ห์กระเท่ห์ คือ ทำกริยาให้คนอื่นเข้าใจผิด
เช่น แกล้งเป็นคนพิการ

มารยา คือ การแสดงอาการหลอกคนอื่น
เช่น เจ็บน้อยทำเป็นเจ็บมาก

ช่วยด้วย ฉันปวดฟัน
ใจจะขาดอยู่แล้ว

ทำเลิส คือ ใจอยากจะพูดเท็จ การพูดเล่นสำนวน
พูดคลุมเครือ พูดวาทนให้ผู้ฟังคิดผิดเอง

วันนี้เราไปอยู่กะนายตัน สองต่อสองด้วยละ
แล้วเราก็ไปดูหนัง ฟังเพลงไม่ยาก
จะพูด 55555555555555

เสริมความ คือ เรื่องจริงมีน้อย คนพูดอยากจะให้คนฟังเห็นเป็น
เรื่องใหญ่

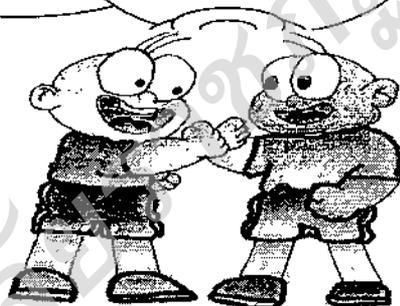
เมื่อวานฉันไปดูกีฬาแบดมินตัน ทีมโรงเรียน
ไทยรัฐวิทยา ๑ ชนะเลิส เขาเก่งนะ มีความอดทน
มีความสามัคคี เขาไม่ทะเลาะกันเลยเวลาเล่น เขา
เรียบริ้ยน่ารัก มีมารยาทดีมากเลยละ

อำนาจ คือ ผิดมากแต่พูดให้ผิคน้อย บิดบังข้อบกพร่อง

ตนเอง

เมื่อวานนี้เราแอบเอาเงินของแม่มาร้อยบาท แม่เรา
คงไม่ว่า ไม่ตี หรือทรมาน เพราะ ถึงอย่างไร แม่ก็ต้อง
ให้เราและไม่ตีเรา อยู่แล้ว เธอเชื่อไหม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง กฎแห่งกรรม

เวลา 2.30 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 กฎแห่งกรรม

เวลา 2.30 ชั่วโมง(ปฏิบัติ)

สาระสำคัญ

กฎแห่งกรรม เป็นการศึกษาที่ตรงต่อความเป็นจริงแห่งชีวิต เพราะจะได้ รู้กันว่าผลแห่ง การประกอบกรรมดีนั้นย่อมส่งผลดี ในขณะที่เดียวกันการกระทำความชั่วย่อมได้รับผลชั่วตอบแทนเป็นธรรมดา แต่มักจะมีความเข้าใจผิดในเรื่องกฎแห่งกรรมอยู่เสมอ ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาของ ความไม่รู้กฎธรรมดาของกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกกฎแห่งกรรมที่เกิดจากการพูดมุสวาทได้
2. นักเรียนสามารถบอกกฎแห่งกรรมที่เกิดจากคำสัตย์ได้
3. นักเรียนมีความเกรงกลัวผลของการพูดมุสวาทได้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

กฎแห่งกรรม

พระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนไว้ว่าก่อนที่จะเชื่อสิ่งใด ให้ใช้ปัญญาพิจารณาว่า " ดูก่อน ชาวกาลามะท่านทั้งหลาย เมื่อใดท่านรู้ได้ด้วย ตัวตนเองว่า ธรรมเหล่านี้เป็นอกุศล มีโทษ นักปราชญ์ติเตียน เมื่อทำแล้วย่อมให้เกิดแต่ส่วนที่ไม่เป็นประโยชน์และทุกข์ ท่านควรละกรรมเหล่านั้นเสีย, ธรรมเหล่านี้เป็นกุศล ไม่มีโทษ นักปราชญ์สรรเสริญ เมื่อทำแล้ว ย่อมให้เกิดประโยชน์และสุข ท่านควรเข้าถึงธรรมเหล่านั้นอยู่"พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ใช้ปัญญาของตนเอง

พระพุทธเจ้า ทรงแสดงความเชื่อที่ประกอบด้วยปัญญาไว้ 4 ประการ คือ

1. เชื่อกรรม คือ ความเชื่อการกระทำของตนเอง ที่แสดงออกได้ทางกาย วาจาและใจ
2. เชื่อผลของกรรม คือ เชื่อว่าทำกรรมดี ย่อมได้รับผลดี ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว
3. เชื่อว่าสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน คือ ทำดีได้ ดี ทำชั่วได้ชั่ว
4. เชื่อปัญญาการตรัสรู้ของพระตถาคตเจ้า เชื่อและยอมรับว่าพระพุทธองค์ทรงมี

พระปัญญาตรัสรู้จริง และ ธรรมที่พระองค์ทรงตรัสรู้นั้นเป็นของจริง ประพฤติปฏิบัติตามแล้ว ย่อมได้รับผลจริง

พระพุทธองค์ตรัสถึงกฎแห่งกรรม ว่า... อดีตชาติได้ประกอบแต่กรรมดี จึงเกิดมาเป็น คนที่มียศสูงศักดิ์ และร่ำรวยในภคทรัพย์ ผู้ใดบำเพ็ญกรรมมาตลอด จะได้บุญวาสนาไปทุกชาติ

มนุษย์จึงฟังให้ดี ฟังตถาคตกล่าวผลกรรมของไตรภพเป็นเรื่องใหญ่ จงอย่าดูหมิ่นพุทธพจน์
จงฟังผลกรรม ดังต่อไปนี้

ชาตินี้ปากแห้งเพราะเหตุใด	เพราะชาติก่อนกล่าวร้ายใส่ความผู้อื่น
ชาตินี้หูหนวกเป็นไปเพราะเหตุใด	เพราะชาติก่อนปากร้ายชอบตำพ้อแม่
ชาตินี้มีหลังค่อมเพราะเหตุใด	เพราะชาติก่อนหัวเราะคนไหว้พระ
ชาตินี้มีมืออแขนคดเพราะเหตุใด	เพราะชาติก่อนเคยตีพ้อแม่
ชาตินี้เป็นวัวเป็นควายเพราะเหตุใด	เพราะชาติก่อนเป็นหนี้เขาแล้วไม่ใช้คืน
ชาตินี้มีโรคมากเพราะเหตุใด	เพราะชาติก่อนตีใจที่เห็นผู้อื่นเคราะห์ร้าย
ชาตินี้ จึงเกิดมาถูกใส่ร้ายบ่อยๆ	เพราะชาติก่อนชอบยุยงให้คนอื่นทำความชั่ว

ด้วยตนเองอยากเด่นกว่าเขา

ชาตินี้ เกิดมาจึงต้องเป็นหมู เป็นสุนัข เพราะชาติก่อนเคยเป็นคนหลอกหลวงคน
กลั่นแกล้งผู้อื่นให้ได้รับทุกข์

ชาตินี้ เกิดมาความเป็นอยู่หรือเหตุการณ์กลับกลายเป็นหลังมือ เพราะ
ชาติก่อน เคยเป็นคนตระบัดสัตย์ รับปากให้คำมั่นสัญญา ใครไว้แล้วก็กลับคำ ยอมเสียสัตย์เพื่อ
เอาตัวรอดเมื่อเห็นภัยอันตรายมาถึงตน

ชาตินี้ เกิดมาปากแห้ง จมูกโหว่เพราะชาติก่อนเป็นคนชอบนินทาว่าร้าย พูดไม่ดีต่อ
ผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

วิทยากรสนทนาซักถามการปฏิบัติตนของนักเรียนในแต่ละวัน และการกระทำที่
นักเรียนปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง

ขั้นสอน

1. นักเรียนทุกคนรับใบงานที่ 1 พร้อมภาพกฎแห่งกรรมของการพูดคำสัตย์ พูดดี
สนทนาซักถาม เกี่ยวกับภาพ ว่า ชาติก่อนพูดดี ชาตินี้จึงเป็นอย่างไร นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างที่
เห็นผลของการกระทำ แล้วทำใบงานที่ 1

2. นักเรียนทุกคนรับใบงานที่ 2 พร้อมภาพกฎแห่งกรรมของการพูดมุสาวาท สนทนา
ซักถาม เกี่ยวกับภาพ ว่า ชาติก่อนพูดดี ชาตินี้จึงเป็นอย่างไร นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างที่เห็นผล
ของการกระทำ แล้วทำใบงานที่ 2

3. ทุกคนรายงานหน้าชั้นเรียนบรรยายความรู้สึกผลที่ได้รับจากการกฎแห่งกรรมการ
พูดคำสัตย์ พูดดี และการพูดมุสาวาท

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มสนทนาถึงผลของการมุสาวาท แล้วรับใบงานที่ 3

ขั้นสรุป

วิทยากรและนักเรียน ช่วยกันสรุปคุณของการพูดคำสัตย์ โทษของการพูดมุสาวาท ทั้ง 4 ประเภท ได้ และชมภาพใน Power Point ถึงกฎแห่งกรรม

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพกฎแห่งกรรม
2. power point กฎแห่งกรรม ในศีล 4 และผลของการไม่มุสาวาทและมุสาวาท
3. ใบงานที่ 1, 2, 3

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. บอกกฎแห่งกรรมที่เกิดจากการพูดมุสาวาทได้	ใบงานที่ 1	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
2. นักเรียนสามารถบอกกฎแห่งกรรมที่เกิดจากคำสัตย์ได้	ใบงานที่ 2	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
3. มีความเกรงกลัวผลของการพูดมุสาวาทได้	ใบงานที่ 3	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)

วิทยากร

1. พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ
3. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคณะครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑

บันทึกหลังสอน

1. ผลการสอน

2. ปัญหาและอุปสรรค.....

3. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ชื่อ.....สกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/...

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภาพที่นักเรียนได้รับ ชาดิก่อนทำอะไร

ตอบ

.....

.....

2. ภาพที่ได้รับจากผลการกระทำ เป็นอย่างไร

ตอบ

.....

.....

3. ผลที่ได้รับเป็นคุณหรือโทษแก่ตนเอง

ตอบ

.....

.....

4. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำจากภาพ

ตอบ

.....

.....

หน้าตาดี

สาเหตุที่เกิดมาหน้าตาดี

1. : อารมณ์เยือกเย็น สุขุม อดทนอดกลั้น
2. : มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจ
3. : กล่าวชมเชยเมื่อเห็นคนทำความดี
4. : ยกย่องงามความดีให้ผู้อื่น
5. : สุภาพอ่อนโยนต่อผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส
6. : สมทบทุนหรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่ง
7. : ดูแลทำความสะอาดสถานที่ปฏิบัติธรรม
8. : ตกแต่งประดับประดาสถานที่ปฏิบัติธรรม
9. : ให้เกียรติคนอัปลักษณ์โดยไม่คิดรังเกียจ
10. : เชื่อว่ารูปร่างหน้าตา คือวาสนามาจากชาติก่อน

ด้วยเหตุแห่งอกุศลกรรมที่ได้สั่งสมไว้แต่ชาติปางก่อน เมื่อบุคลล มาเกิดในชาตินี้จึงมีรูปร่างหน้าตาดี กล่าวคือเป็นที่ต้องตาต้องใจของ ผู้คนที่พบเห็น ใครต่อใครก็ชื่นชมในความสวยความงาม กล่าวได้ว่า ไม่เป็นสองรองใคร เข้าตากรรมการทุกเหลี่ยมทุกมุม หากเกิดเป็นชาย ก็หล่อเหลาเอากการ เป็นสตรีก็สวยปานนางฟ้านางงามเป็นดาวดารา เป็น บุญตากับคนได้พบเห็นอย่างไรก็ดีหากสวยแล้วโอหังอีกทั้งยังถือดี สวย อย่างนี้ชื่อว่าสวยแค่กระพี้ประชาชีจะครหา หากสวยทั้งที่ยังคงไว้ซึ่ง ความดีคือ คุณสมบัติของกุลสตรีศรีเรือนนั่นเอง

ใบงานที่ 2

ชื่อ.....สกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/...

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภาพที่นักเรียนได้รับ ซาดิก่อนทำอะไร

ตอบ

.....

.....

.....

2. ภาพที่ได้รับจากผลการกระทำ เป็นอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

3. ผลที่ได้รับเป็นคุณหรือโทษแก่ตนเอง

ตอบ

.....

.....

.....

4. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำจากภาพ

ตอบ

.....

.....

.....

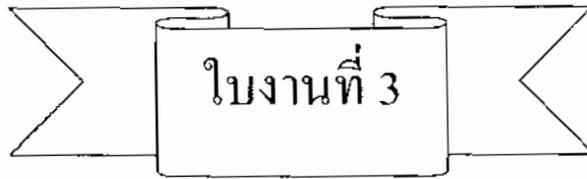
อัปลักษณ์

สาเหตุที่เกิดมาอัปลักษณ์

1. : อารมณ์หงุดหงิด ชุ่นเคือง โมโหง่าย
2. : ผังใจอาฆาตพยาบาทเคียดแค้น
3. : ฉีกหน้า ไม่วัวหน้า ทำให้คนอื่นขายขี้หน้า
4. : ไม่ให้เกียรติผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส (หยามหน้า)
5. : โทกทลกลวงต้มตุ๋น (บั่นหน้า)
6. : ใส่ร้ายป้ายสี (ทำผู้อื่นเสียหน้า)
7. : ขัดขวางกีดกันไม่ให้คนทำดี
8. : ทำลายสาธารณสมบัติ (หน้าตาของสังคม)
9. : เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว (ตำแหน่งบังหน้า)
10. : เห็นคนหน้าตาอัปลักษณ์ รังเกียจหัวเราะเยาะ

ด้วยเหตุแห่งอกุศลกรรมที่ได้สั่งสมไว้แต่ชาติปางก่อน เมื่อบุคคล มาเกิดในชาตินี้จึงเป็นคนอัปลักษณ์ กล่าวคือ รูปร่างหน้าตาผิดแผกไป จากคนทั่ว ๆ ไปคือ รูปชั่ว ตัวดำตึกหน้าตาเหี้ยม ตัวเตี้ย แขนขาสั้นๆ เหล่านี้เกิดจากใจอัปลักษณ์ เป็นผลกรรมที่มาถึงกาลสุกงอมในชาตินี้ เตือนหญิงชายอย่างหลงใหลรูปลักษณ์แก่ภาพพจน์เพียงภายนอก หากไม่ รู้จักยับยั้งชั่งใจใฝ่ทางชั่วกลัวทางผิด มีหวังชาติหน้าได้อภิลิทธิรูปชั่วตัว อัปลักษณ์ สวยทางตรงคือสั่งสมความดี สวยชาตินี้ไม่ก็ปีก็สร้าง อยากรวยอนันตกาลพึงบ่มความงามไว้ในจิตใจ.

ใบงานที่ 3

ชื่อ.....สกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/...

คำชี้แจง จงอ่านเรื่อง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

" เด็กเลี้ยงแกะ "

เด็กเลี้ยงแกะคนหนึ่ง เลี้ยงฝูงแกะอยู่ใกล้หมู่บ้าน หลอกให้คนในหมู่บ้านมาช่วยถึงสามสี่ครั้ง โดยร้องว่า "หมาป่า ! หมาป่า !" แต่เมื่อชาวบ้านมาช่วย กลับหัวเราะเยาะพวกเขาที่มาแก้

อย่างไรก็ตาม ในที่สุดหมาป่าก็มาจริงๆ คราวนี้เด็กเลี้ยงแกะตกใจสุดขีด ร้องตะโกนออกมาด้วยความกลัวว่า "ช่วยด้วย ช่วยด้วย มาช่วยฉันด้วย หมาป่ากำลังกัดแกะ" แต่ไม่มีใครสนใจเสียงร้องตะโกนนั่น และไม่มีใครมาช่วยเลย หมาป่าเมื่อไม่มีอะไรที่ต้องกลัว ก็เที่ยววิ่งกัดแกะเล่นตายไปทั้งฝูง

1. ในเรื่องนี้ กล่าวถึงใคร

.....

2. เหตุการณ์ เกิดขึ้นที่ไหน

.....

3. ชาวบ้านถูกใครหัวเราะเยาะ เพราะสาเหตุใด

.....

4. ใครพูดเท็จ สุดท้ายผลเป็นอย่างไร

.....

5. ถ้านักเรียนเป็นเด็กเลี้ยงแกะนักเรียนจะพูดเท็จหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงให้เหตุผล

.....

.....

Power point

กฎแห่งกรรม

ศีลแต่ละข้อ จะส่งผลให้เกิดการขัดเกลา
 การปรับปรุงพัฒนาจิต ในทิศทางที่แตกต่างกันไป
 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิเลสที่คอยบงการให้การกระทำผิด
 ศีลข้อนั้นๆ เกิดขึ้น

ศีลข้อที่ 4

มุสาวาทา เวรมณี คือ

การงดเว้นจากการพูดเท็จ ความมุ่งหมาย
เพื่อป้องกันการทำลายประโยชน์ของตน และ
ผู้อื่นด้วยการพูดเท็จและให้เป็นคนมีสังจวาจา

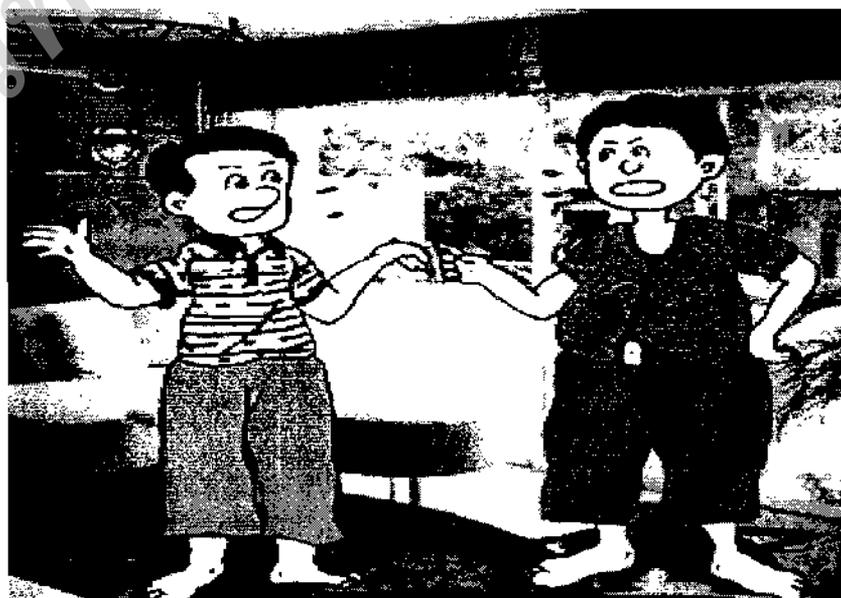
โทษของการกล่าวเท็จ หลอกหลวง
และด่าว่าบิดามารดา ครูบาอาจารย์ พระสงฆ์เป็นต้น

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

ผลจาก ขอบยบงให้คนอื่นทำความชั่ว ด้วยตนเองอยากเด่นกว่าเขา

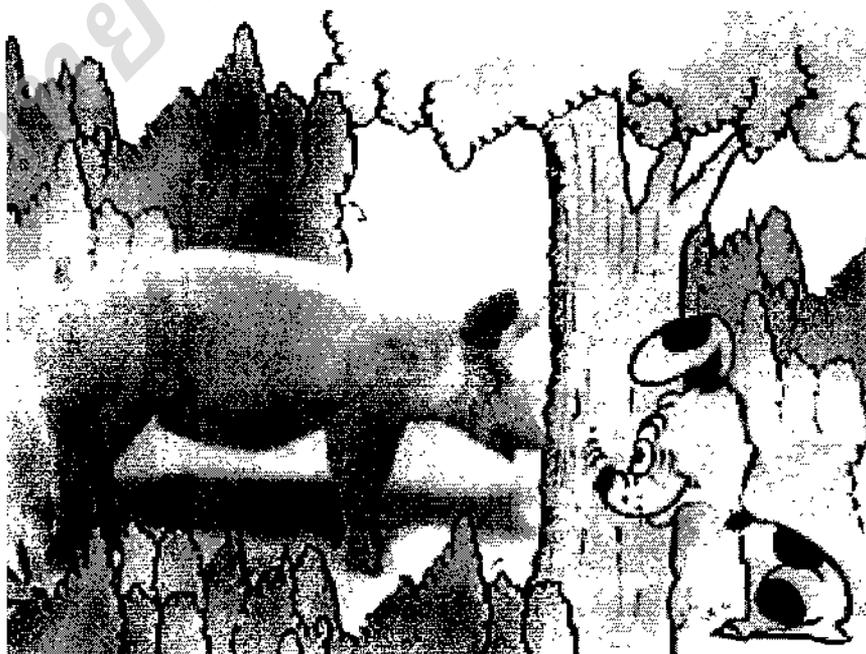

ชาตินี้ จึงเกิดมาถูกใส่ร้ายบ่อยๆ

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

ผลจาก เคยเป็นคนหลอกหลวงคน กลั่นแกล้งผู้อื่นให้ได้รับทุกข์

ชาตินี้ เกิดมาจึงต้องเป็นหมู เป็นสุนัข

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

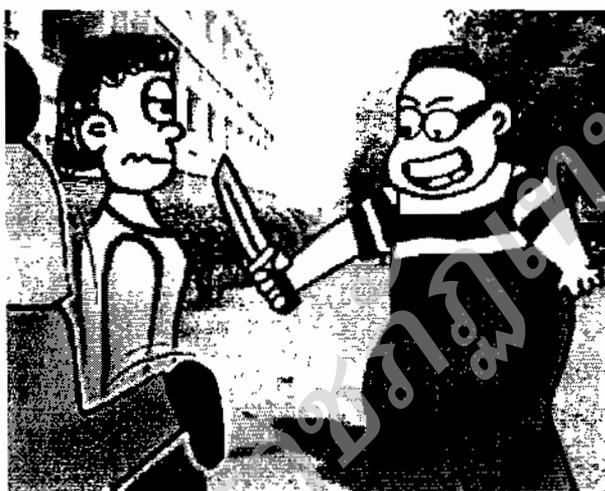

ผลจาก ชอบเป็นฝ่ายสนับสนุนการต่อสู้

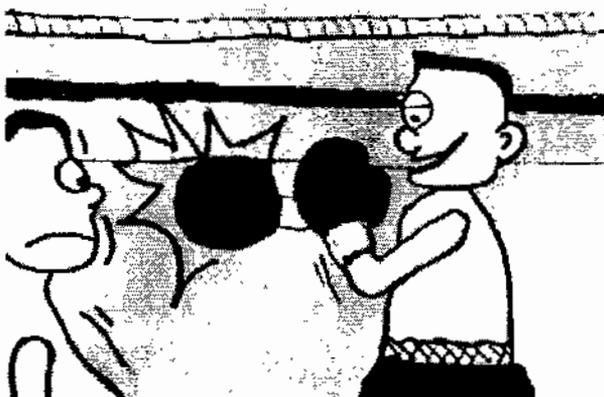

ชาตินี้ จึงต้องอยู่ใกล้ชิดกับสิ่งที่เป็นอันตราย

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

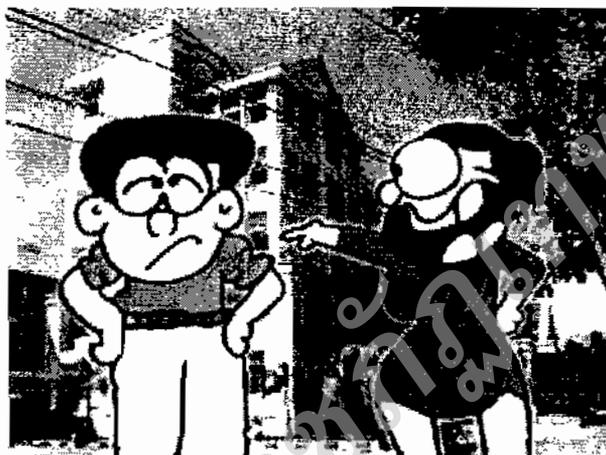

ผลจาก เคยเป็นคนระดับสตั๊ด รับปากให้คำมั่นสัญญา ใครไว้แล้วก็กลับคำ ยอม
เสียดสตั๊ดเพื่อเอาตัวรอดเมื่อเห็นภัยอันตรายมาถึงตน

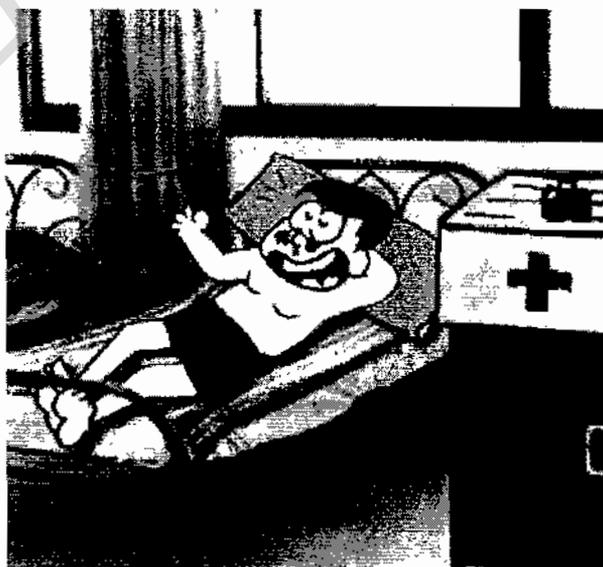

ชาตินี้ เกิดมาความเป็นอยู่หรือเหตุการณ์ก็กลับกลายเป็นหลังมือ เช่น
นักมวยขึ้นชกชิงตำแหน่ง ทำคะแนนนำมา ๑๑ ยก พอขึ้นยกที่ ๑๒ กลับพลาดทำถูก
หมัดคู่ต่อสู้สลบไปเลย ต้องพ่ายแพ้แบบพลิกมือ

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

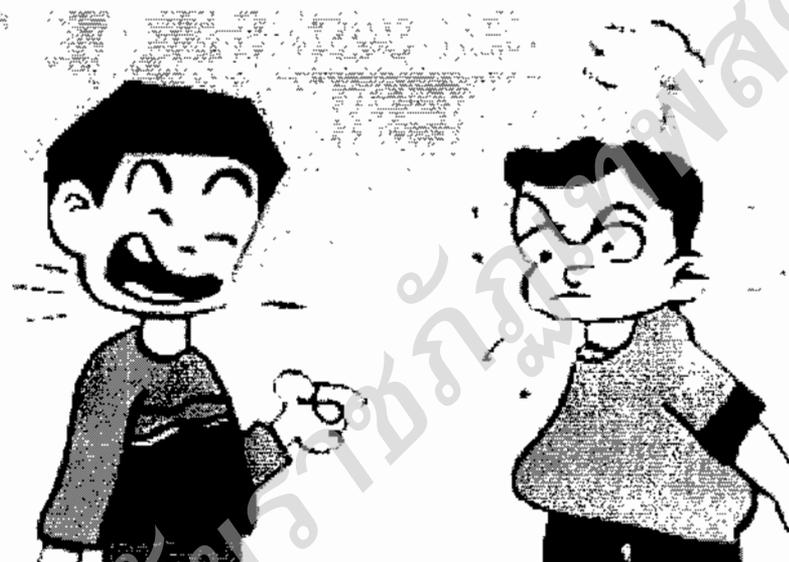

ผลจาก เคยเป็นคนที่ชอบเก็บเอาความผิดพลาดของคนอื่นๆ มาพร่ำบ่นด่าว่าอยู่
เสมอ ไม่คิดให้อภัย

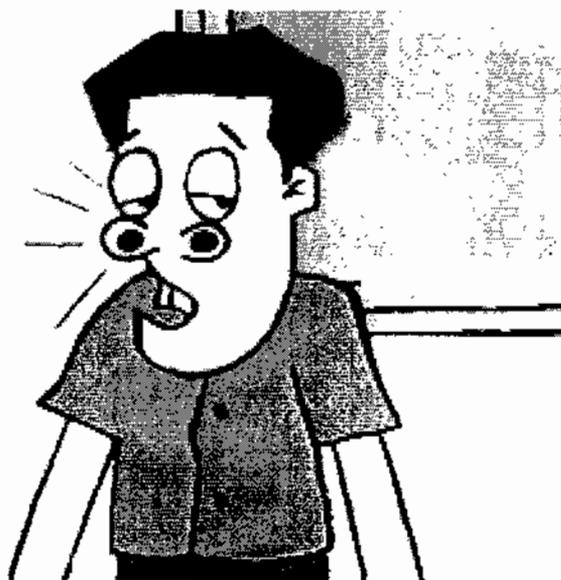

ชาตินี้ เกิดมาเจ็บป่วยออกๆ แอดๆ เจ็บป่วยแบบเรื้อรัง ไม่รุนแรง แต่ต้องใช้เวลา
เยียวรักษาเป็นเวลานาน

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

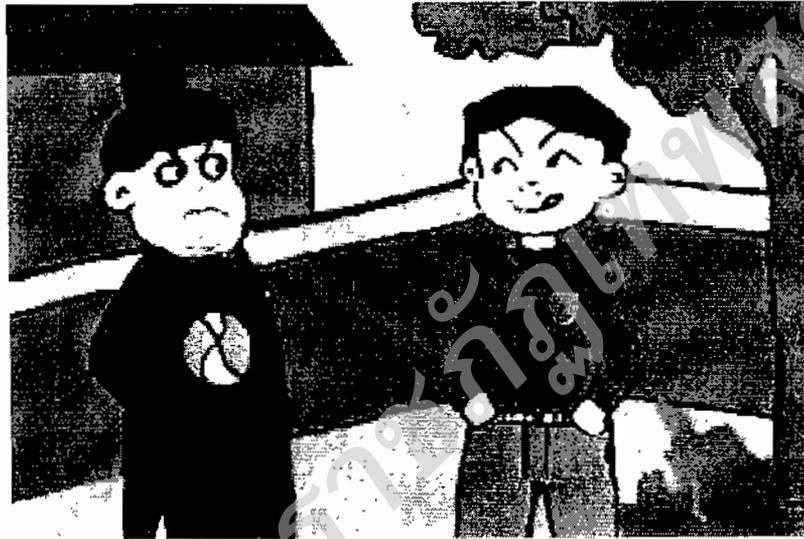

ผลจาก เป็นคนชอบนินทาว่าร้าย พูดไม่ดีต่อผู้อื่น

ชาตินี้ เกิดมาปากแห่ ง จมูกโหว่

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

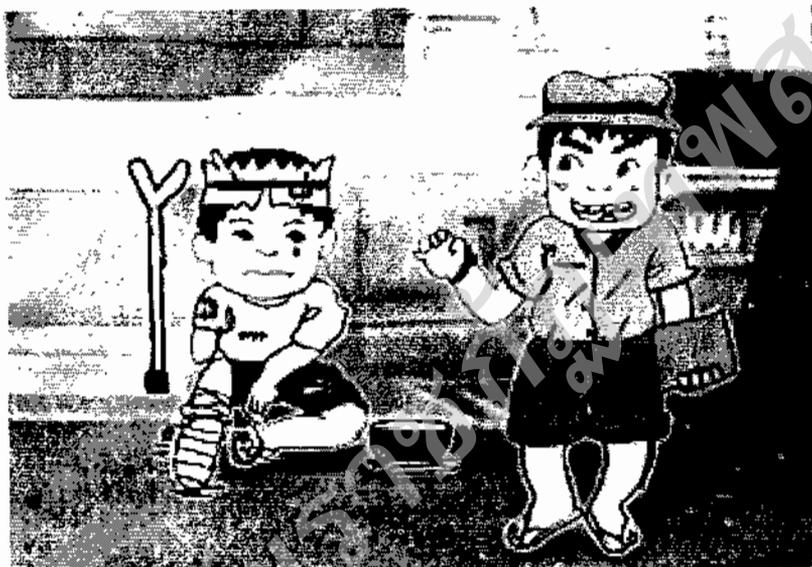

ผลจาก เป็นคนชอบยืมเยาะนักพรตคนไหว้พระ

ชาตินี้ เกิดมามีหลังโค้งค่อมคด

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

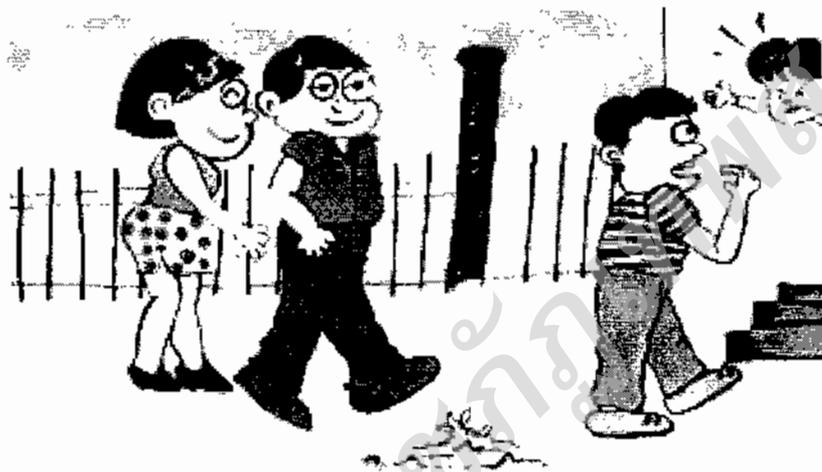

ผลจาก เป็นคนชอบเยาะหยันดำชอทาน

ชาตินี้ จึงเกิดมาน่าสงสารต้องอดตาย

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

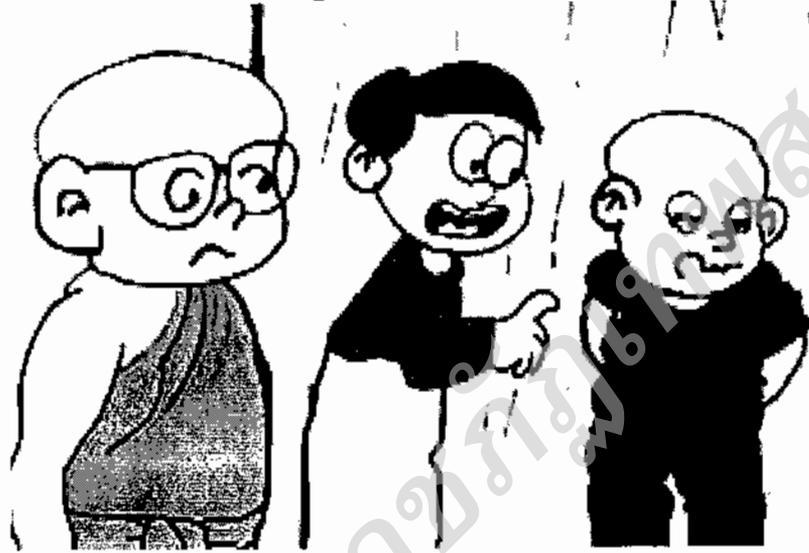

ผลจาก เป็นคนชอบยุแหย่ใส่ใครผู้อื่น

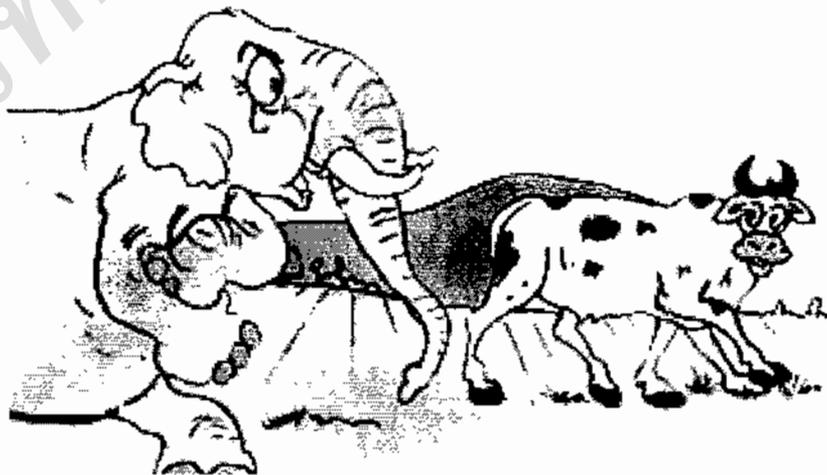

ชาตินี้ จึงต้องอาเจียนเป็นโลหิต

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

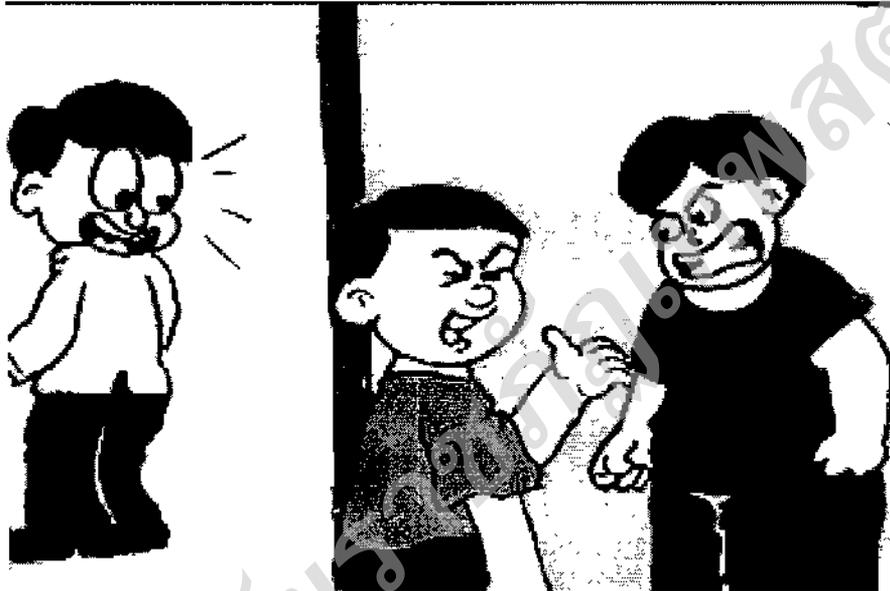

ผลจาก ชาติก่อนเคยยุแหย่ผู้อื่นไม่ให้เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม

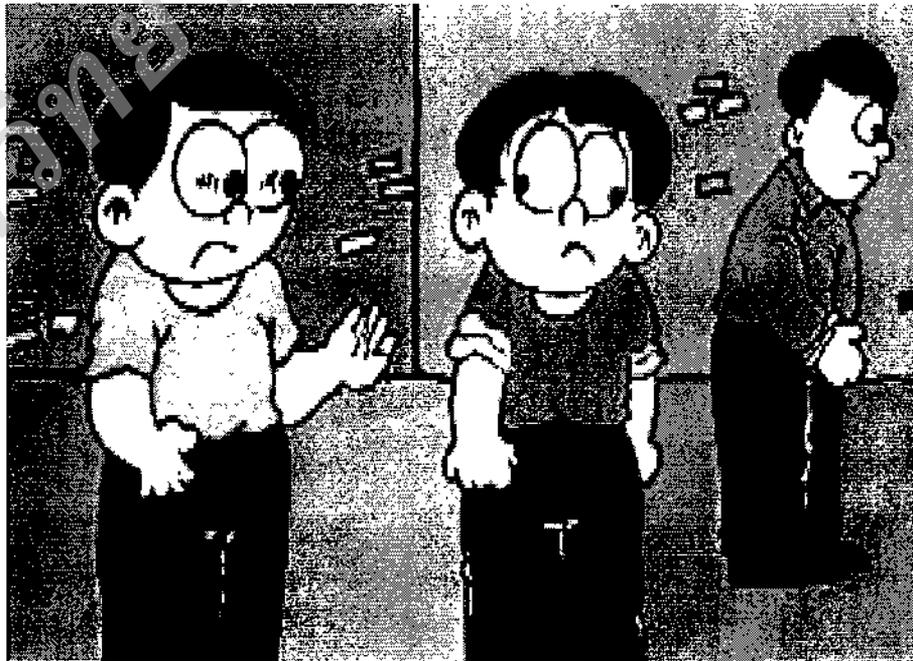

ชาตินี้ เกิดมาจึงเป็นสัตว์เดรัจฉาน

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

ผลจาก ชาติก่อนชอบบยุแหย่ให้คนอื่นแตกสามัคคีกัน

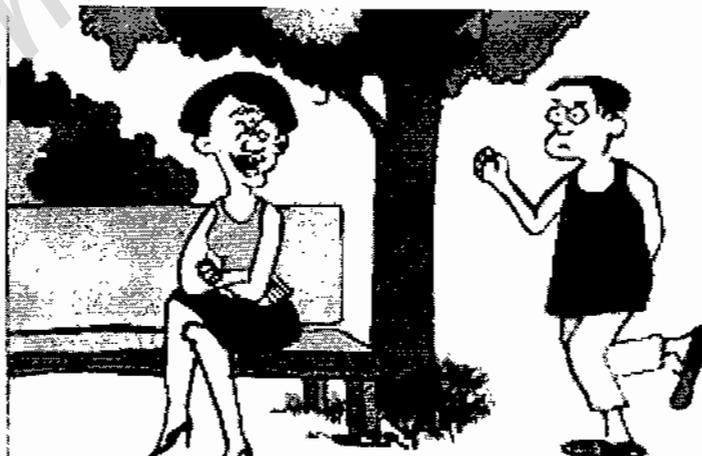

ชาตินี้ จึงถูกเพื่อนๆ ทิ้งให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว

การ์ตูน .. กฎแห่งกรรม

ผลจาก ชาติก่อนชอบล้อเลียนจุดบกพร่องของผู้อื่น ให้ได้รับความอับอาย

ชาตินี้ จึงเกิดมามีหน้าตาอัปลักษณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การลดพฤติกรรมมุสาวาท

เวลา 2.30 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 วิธีลดพฤติกรรมมุสาวาท

เวลา 1.30 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

เวลา 1.30 ชั่วโมง (ปฏิบัติ)

สาระสำคัญ

การที่จะลด เลิก การกระทำ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ต้องรู้จักคุณ และโทษของสิ่งนั้น แล้วพิจารณาว่า เมื่อลดหรือเลิกจะเกิดประโยชน์หรือเกิดโทษ ต้องมีสติสัมปชัญญะ การสมาธิ คือความสงบ สบาย และความรู้สึกเป็นสุขอย่างยิ่งที่มนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เป็น ข้อควรปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตทุกวันอย่าง เป็นสุข ไม่ประมาท เต็มไปด้วยสติสัมปชัญญะและ ปัญญา อันเป็นเรื่องไม่เหลือวิสัย ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ง่าย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติ เพื่อลดพฤติกรรมการพูดมุสาวาทของตนเองได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติ เพื่อลดพฤติกรรมการพูดมุสาวาท แต่ละประเภทได้
3. นักเรียนสามารถมีสติก่อนพูดได้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

การลดพฤติกรรมมุสาวาท 4 ประเภท ได้แก่

1. เว้นการพูดเท็จ ได้แก่ การพูดที่ไม่จริง ให้ถือสัจจวาจา พูดคำจริง
2. เว้นการพูดคำหยาบ ได้แก่ การด่าทอและการสาปแช่งต่าง ๆ ให้ถือพูดคำ อ่อนหวาน สุภาพ
3. เว้นจากการพูดส่อเสียด เพื่อเจ้อ ได้แก่ การพูดที่ทำให้เขาแตกแยกกัน เป็นการ พูดทำลายความ สามัคคีในหมู่คณะ ให้ถือวาจา พูดคำสมานสามัคคี
4. เว้นการพูดเพ้อเจ้อ ได้แก่ การพูดที่เหลวไหลไร้สาระถือ ให้พูดคำมีประโยชน์ การลดพฤติกรรมทั้ง 4 ประเภท เกิดจากการมีสติ สัมปชัญญะ คือต้องคิดก่อนทำ ทุกครั้ง ซึ่งการที่จะมีสติสัมปชัญญะ สามารถฝึกได้ด้วยการนั่งสมาธิ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

วิทยากรสนทนาซักถามถึงคุณของการไม่มุสาวาทและโทษของการมุสาวาท และให้นักเรียนพิจารณาว่า การมุสาวาท และการไม่มุสาวาท อย่างไหนมีประโยชน์มากกว่ากัน

ขั้นสอน

1. นักเรียนทุกคนรับใบงานที่ 1 เขียนคำ หรือการกระทำของมุสาวาท ที่ไม่ดี อาจเกิดมาจากตนเอง หรือจากประสบการณ์ที่พบ มาคนละ 1 อย่าง และเขียนบอกวิธีการที่คิดว่าสามารถจะแก้ปัญหาได้
2. ทุกคนนำปัญหามารายงาน ให้เพื่อนในห้องฟัง พร้อมช่วยกันพิจารณาว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมหรือไม่
3. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน จำนวน 6 กลุ่ม จากนักเรียน 30 คน รับใบงานที่ 2 และช่วยกันคิด ถึงวิธีการลดพฤติกรรมของมุสาวาท ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ การพูดเท็จ พูดคำหยาบ พูดส่อเสียดและพูดเพ้อเจ้อ
4. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลจากการคิดหน้าชั้นเรียน
5. ทุกคนรับใบงานที่ 3 บันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องที่จะไม่กระทำหลังการอบรม

ขั้นสรุป

วิทยากรและนักเรียน ช่วยกันสรุปวิธีการลดมุสาวาท ทั้ง 4 ประเภทให้ได้ว่า วิธีการที่จะลด หรือละเว้นการพูดเท็จ ให้นักเรียนพยายามพูดคำจริง การพูดคำหยาบให้ฝึกพูดคำอ่อนหวาน สุภาพเว้นจากการพูดส่อเสียด ให้ฝึกพูดคำที่ก่อให้เกิดความสามัคคี เว้นการพูดเพ้อเจ้อ ให้พูดคำมีประโยชน์ และก่อนที่จะพูดสิ่งใดให้คิดก่อนว่า สิ่งที่จะพูดนั้นจะเกิดคุณหรือโทษต่อตนเองและผู้อื่น

การลดพฤติกรรมทั้ง 4 ประเภท เกิดจากการมีสติ สัมปชัญญะ คือต้องคิดก่อนทำทุกครั้ง ซึ่งการที่จะมีสติสัมปชัญญะ สามารถฝึกได้ด้วยการนั่งสมาธิ แล้วให้นักเรียนสังเกตการณ์วิธีนั่งสมาธิจากภาพ จาก Power point และให้นักเรียนฝึกนั่งโดยวิทยากรให้คำแนะนำ

นักเรียนทำแบบทดสอบ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1, 2, 3
2. ภาพการนั่งสมาธิ จาก Power point

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. บอกวิธีการปฏิบัติ เพื่อลดพฤติกรรมกาฬโรคของ ดนเองได้	ใบงานที่ 1	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
2. วิธีการปฏิบัติ เพื่อลดพฤติกรรมกาฬโรคของ ดนเองได้	ใบงานที่ 2	การตรวจใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)
3. สามารถมีสติก่อนพูดได้	ใบงานที่ 3	การตรวจใบงาน การตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (ผ่านอย่างน้อย 7 คะแนน จาก 10 คะแนน)

วิทยากร

1. พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ
3. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคณะครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑

บันทึกหลังสอน

1. ผลการสอน
2. ปัญหาและอุปสรรค.....
3. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.....

ใบงานที่ 2

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. เลขา
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก

คำชี้แจง นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนวิธีการปฏิบัติเพื่อลดพฤติกรรมมั่วสวาททั้ง

4 ประเภท (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ประเภทของมั่วสวาท	วิธีการปฏิบัติเพื่อลดพฤติกรรม
1. การพูดเท็จ	
2. การพูดคำหยาบ	
3. การพูดเพ้อเจ้อ	
4. การพูดส่อเสียด	

ภาคผนวก ง

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร เรื่องมุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โครงการหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ลักษณะของโครงการ	โครงการใหม่
แผนงาน	โครงการเผยแพร่พุทธธรรม
สนองนโยบาย	โครงการเผยแพร่พระพุทธศาสนา
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง และ การศึกษาดังนั้น ทำให้คนส่วนใหญ่จึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้อยู่รอด และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ จนบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาด้าน คุณธรรม จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้องในศีล 5 ก่อให้เกิดการกระทำผิดกฎหมาย

คำสอนของพระพุทธศาสนา มีความสำคัญ ที่จะทำให้คนทั้งหลายนำความรู้ที่ได้รับมา เป็นแสงสว่างช่วยนำทางชีวิต ช่วยแก้ปัญหาก็จะก่อให้เกิดความไม่สงบสุข โดยเฉพาะการ ปฏิบัติตนตามศีล 5 ผลจากการประเมินศีล 5 ข้อที่กระทำผิดกันมากที่สุด คือ ข้อ 4 การพูดเท็จ เพราะสามารถทำได้ง่าย ลักษณะการพูดเท็จ อาจเกิดจากความจำเป็น และเกิดจากความเคยชิน จนติดเป็นนิสัย หากได้แก้ปัญหามาไม่ให้เกิดพูดเท็จ ให้พูดแต่ความจริง พูดอย่างมีเหตุผลปฏิบัติตนอยู่ บนหนทางแห่งความดี ก็จะสามารถช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ทุกคนเกิดจิตสำนึกที่ดี ซึ่งจะเป็นผล ต่อการปฏิบัติตนได้ถูกต้อง จิตสำนึกที่ดีนั้น สามารถทำได้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝนตลอดเวลา จนเกิดทักษะและความเคยชิน ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจะช่วยสร้างความศรัทธา ความตระหนักและมุ่งมั่นแต่ความดี และผลจากการศึกษา พบว่า การฝึกอบรมแต่เยาว์วัยจะช่วย ให้ประสบผลสำเร็จต่อการปฏิบัติตามหลักคำสอน เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่ช่างจดจำ และปฏิบัติ ตามสิ่งที่ได้รับได้เป็นอย่างดี

2. จุดมุ่งหมาย

2.1 เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้และความเข้าใจ เห็นคุณค่าของการ ไม่มุสาวาท

2.2 เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาพฤติกรรมทางวาจาในการไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียดและไม่พูดเพื่อเจ้า

2.3 เพื่อให้ให้นักเรียนมีจิตสำนึกเห็นความสำคัญของการไม่มั่วสวาทและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

3. เป้าหมาย

ด้านปริมาณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ จำนวน 30 คน
อบรมเรื่อง มั่วสวาท

ด้านคุณภาพ นักเรียนมีพฤติกรรมทางวาจาที่ดี ได้แก่ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดส่อเสียด และเว้นจากการพูดเพื่อเจ้า

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 4.1 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
- 4.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลของสถานศึกษา
- 4.3 ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมทางวาจาของนักเรียน และนักเรียนประเมินตนเอง เพื่อคัดเลือกนักเรียน จำนวน 30 คน
- 4.4 ประชุมชี้แจง ครูผู้สอน เพื่อวางแผนดำเนินงาน
- 4.5 ประสานงานติดต่อพระวิทยากร และครูผู้สอน เพื่อแต่งตั้งเป็นคณะดำเนินงาน
- 4.6 จัดทำเอกสารประกอบการอบรม/สถานที่และสิ่งจำเป็นสำหรับการอบรม
- 4.7 ติดต่อเชิญประธานและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาร่วมพิธีเปิดและปิด
- 4.8 ดำเนินการฝึกอบรมตามกำหนดการ
- 4.9 ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินโครงการ

5. ระยะเวลาดำเนินงาน

ใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน

6. ผู้รับผิดชอบโครงการ

พระครูปลัดเก่ง กัลยาณุกิตติคุณ

7. งบประมาณ

พระครูปลัดเก่ง กัลยาณุกิตติคุณ และคณะครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้สนับสนุนตลอดโครงการ จำนวน 3,000 บาท

8. สถานที่จัดโครงการ

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการไม่มั่วสวาท และปฏิบัติตนโดยไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด และไม่พูดเพื่อเจ้อ

9.2 นักเรียนที่เข้ารับการอบรมสามารถใช้สติสัมปชัญญะในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

9.3 นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตน ด้วยการใช้สมาธิ

10. การประเมินผล

10.1 ประเมินผล โดยการใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน

10.2 คณะวิทยากรและครูผู้สอนประเมินพฤติกรรม จากแบบสังเกตพฤติกรรมทางวาจา ได้แก่ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดคำหยาบ การไม่พูดส่อเสียด และการไม่พูดเพื่อเจ้อ

10.3 จากแบบสอบถามเจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ตารางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๑.เมือง จ.ลพบุรี

วัน /เดือน/ ปี	เวลา	เรื่อง
วันที่ 2 ตุลาคม 2550	08.30- 09.30 น.	พิธีเปิด มอบตัวเป็นศิษย์
	09.30- 10.00 น.	บอกข้อตกลงเบื้องต้น/ แนะนำวิทยากร สวดมนต์/ฝึกนั่งสมาธิ
	10.00- 11.30 น.	เปิดใจ/ทดสอบก่อนเรียน
	11.30- 12.30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	12.30- 14.15 น.	ความหมายและองค์ประกอบของมุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1)
	14.15- 14.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/ดื่มนม
	14.30- 15.30 น.	ประเภทและอาการแสดงมุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	15.30 น.	สรุป/นัดพบ/พักผ่อน/พัฒนาจิตเจริญปัญญา
วันที่ 3 ตุลาคม 2550	08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมอบรมจิตใจ/พัฒนาจิตเจริญปัญญา (การฝึกสมาธิ)
	09.00 – 10.30 น.	เรื่องเล่าเร้าพลังประสบการณ์เกี่ยวกับ มุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/น้ำ
	10.45 – 11.30 น.	เรื่องเล่าเร้าพลังประสบการณ์เกี่ยวกับ มุสาวาท (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	11.30 – 12.30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	12.30 – 14.15 น.	กิจกรรมสองทางระหว่างเรา (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
	14.15 – 14.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/น้ำ
	14.30 – 15.30 น.	สรุปและวิเคราะห์ประเภทของมุสาวาท เรื่องเล่าเร้าพลังประสบการณ์เกี่ยวกับ มุสาวาท/พัฒนาจิตเจริญปัญญา
	15.30 น.	สรุป/นัดพบ/พักผ่อน

ตารางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ อ.เมือง จ.ลพบุรี

วัน /เดือน/ ปี	เวลา	เรื่อง
วันที่ 4 ตุลาคม 2550	08.30- 09.00 น.	กิจกรรมอบรมจิตใจ/พัฒนาจิตเจริญปัญญา (การฝึกสมาธิ)
	09.00- 10.30 น.	กฎแห่งกรรม (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3) - การพูดมุสาวาท ได้แก่ การพูดปิด พูด สื่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพื่อเจ้า - การพูดคำสัตย์ พูดดี ละเว้นการพูดปิด พูดสื่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพื่อเจ้า
	10.30- 11.30 น.	กฎแห่งกรรม (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3) Power point กฎแห่งกรรม
	11.30- 12.30 น.	พักรับประทานอาหาร
	12.30- 14.00 น.	วิธีการลดพฤติกรรม ด้านวาจาของ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดคำหยาบ การไม่พูดสื่อเสียด และการไม่พูดเพื่อเจ้า (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4) กิจกรรมอบรมจิตใจ/พัฒนาจิตเจริญปัญญา (การฝึกสมาธิ)
	14.00- 14.30น.	ทดสอบหลังเรียน
	14.30- 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง/ดื่มนม
	14.45- 15.30 น.	กิจกรรมรวม/พิธีมอบเกียรติบัตร/รับฟัง โอวาท
	15.30 น.	เสร็จพิธี

บทสำหรับกราบพระก่อนและหลังอบรมแต่ละวัน

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา	สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
อะเวรา โหนตุ	จงเป็นสุขๆเถิด อย่าได้มีเวรซึ่งกันและกันเลย
อัปยาปัชฌา โหนตุ	จงเป็นสุขๆเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
อนีมา โหนตุ	จงเป็นสุขๆเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ	จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัย ทั้งสิ้นเถิดฯ

กราบพระ 5 ครั้ง

ยกมือขึ้นเกิดหนา ไหว้บูชาพระรัตนตรัย

บูชาคุณพระพุทธรูปที่บริสุทธิ์และผ่องใส

บูชาคุณพระธรรมที่ท่านน้อมนำเชิดชูไว้

บูชาคุณพระสงฆ์ที่ท่านดำรงพระศาสนา

บูชาบิดามารดาที่เลี้ยงเรามาจนเติบโตใหญ่

บูชาครูบา-อาจารย์ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้

บูชาหาอย่างนี้จำให้ตึนะท่านเอ๋ย.

เตรียมตัวกราบเกิดหนา

ท่านที่มาในกองทัพธรรม

กราบหนึ่ง คุณพระพุทธรูปที่บริสุทธิ์และผ่องใส

กราบสอง คุณพระธรรมที่ท่านน้อมนำเชิดชูไว้

กราบสาม คุณพระสงฆ์ที่ท่านดำรงพระศาสนา

กราบสี่ บิดามารดาที่เลี้ยงเรามาจนเติบโตใหญ่

กราบห้า ครูบา-อาจารย์ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้

กราบไหว้ ให้ได้ห้าครั้งเพื่อพลังพระศาสนา

ต่อไปในภายภาคหน้า เราจะถึงซึ่งพระนิพพาน

เราจะถึงซึ่งพระนิพพาน เราจะถึงซึ่งพระนิพพาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
 วันที่.....เวลา.....น.

ผู้สัมภาษณ์

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้ประกอบการวิจัยตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำผลที่ได้จากความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ด้านเนื้อหา กระบวนการและขั้นตอน เทคนิควิธีการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรมการวัดและประเมินผล ไปสร้างหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมเรื่องมุสาวาท เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม
 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ()
 หรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร	☐ ครูผู้สอน
☐ ผู้เชี่ยวชาญ ด้าน.....	
2. วุฒิทางการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ (โปรด

ระบุ).....

3. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 – 15 ปี	☐ มากกว่า 15 ปี
4. ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่

☐ มี (โปรดระบุ).....	
☐ ไม่มี	

ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

2.1 ปัญหาและความสำคัญ

2.2.1 ท่านคิดว่า หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท มีความสำคัญเพียงพอกี่จะอบรมหรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2.2 ท่านคิดว่าในระดับประถมศึกษา นักเรียนมีปัญหาเรื่อง มุสาวาทมากน้อยเพียงใด ลักษณะการมุสาวาทที่พบกับนักเรียนส่วนมากมีลักษณะอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 หลักการ

ท่านคิดว่า การอบรม ตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ควรมีหลักการอย่างไรเพื่อให้การจัดฝึกอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและระดับชั้นของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 จุดมุ่งหมาย

ท่านคิดว่า หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ควรกำหนดจุดมุ่งหมาย
อย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและหลักการของหลักสูตร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.4 ด้านเนื้อหา

2.4.1 เนื้อหาที่จะอบรมในหลักสูตร เรื่อง มุสาวาท ควรมีส่วนอะไรบ้าง
เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.4.2 ท่านคิดว่า เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ตามข้อ 2.4.1 จะ
ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเจริญงอกงามในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.8 ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ท่านคิดว่าจำนวนชั่วโมงในการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ควรกำหนดกี่ ชั่วโมงหรือ กี่วัน จึงจะ เพียงพอที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมบรรลุจุดหมายตามหลักสูตร

.....
.....

2.9 การวัดและประเมินผล

ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการใดบ้างในการวัดผล ประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการอบรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย
เพื่อการพัฒนาโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ใช้ประกอบการวิจัยตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขา
 หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในการพัฒนาหลักสูตรการ
 ฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยแบบสอบถาม
 ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาและความต้องการ ความจำเป็นในการฝึกอบรม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ โดยใส่
 เครื่องหมาย \surd ลง ในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และ
 กรอกข้อความลงใน
 ช่องว่าง ให้ครบ

ชื่อ - สกุล

ที่อยู่

สถานศึกษา

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ () 7 - 8 ปี () 9 - 10 ปี
 () 10 ปีขึ้นไป

3. อาชีพผู้ปกครอง

() รับจ้างทั่วไป () ค้าขาย

() เกษตรกร () รับราชการ

() อื่นๆ นอกจากนี้ โปรดระบุ).....

4. ปัจจุบันนักเรียนพักหรืออาศัยอยู่กับใคร

() บิดา/มารดา () ญาติๆ () ไม่ใช่ญาติๆ

() อื่นๆ นอกจากนี้ โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นในการฝึกอบรม โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ท่านคิดว่าตรงตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	น้อยที่สุด

รายการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ปัญหา					
1. ความรู้และทักษะสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม					
2. ความรู้และทักษะในการปฏิบัติตนตามแนวทางคำสอนของพระพุทธศาสนา					
3. ความรู้และทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน					
4. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม					
5. ด้านการประพฤติ การปฏิบัติตน ในศีล 5					
ข้อที่ 1 ห้ามฆ่าสัตว์					
ข้อที่ 2 ห้ามลักทรัพย์					
ข้อที่ 3 ห้ามประพฤติดิตต่อลูกเมียผู้อื่น					
ข้อที่ 4 ห้ามพูดปด					
ข้อที่ 5 ห้ามดื่มสุรา					
ความต้องการ ความจำเป็นในการฝึกอบรม					
1. เนื้อหารายวิชาตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้					
2. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม					
3. การฝึกปฏิบัติตนในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน					

รายการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
4. การฝึกปฏิบัติตนในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม					
5. การฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องเกี่ยวกับเบญจศีล (ศีล 5) ข้อที่ 1 ห้ามฆ่าสัตว์ ข้อที่ 2 ห้ามลักทรัพย์ ข้อที่ 3 ห้ามประพฤตินิดต่อลูกเมียผู้อื่น ข้อที่ 4 ห้ามพูดปด ข้อที่ 5 ห้ามดื่มสุรา					
วิธีการฝึกอบรม					
1. บรรยายโดยครูผู้สอน					
2. สาธิต					
3. วิดีทัศน์/สื่อประกอบการบรรยาย					
4. การยกตัวอย่างและเปรียบเทียบ					
5. ฝึกปฏิบัติจริงให้เห็นจริง					
การวัดผล ประเมินผลในการฝึกอบรม					
1. การทดสอบ					
2. การสังเกตพฤติกรรม					
3. การสอบถาม					
4. การสัมภาษณ์					
5. ผลจากการฝึกปฏิบัติ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู

ชื่อ - สกุล..... ครูผู้สอน

ของ เด็กชาย/เด็กหญิง..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง แบบวัดพฤติกรรมทางวาจา นี้ มุ่งถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยขอให้ผู้สังเกตพิจารณาข้อความดังกล่าวว่า นักเรียนมีพฤติกรรมทางวาจาตรงตามข้อความนั้นหรือไม่โดยเลือกคำตอบข้อใด ข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวเท่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน จำนวน 25 ข้อคะแนนที่ได้จากการตอบคำถามไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด ขอให้ตอบด้วยความสบายใจ และ ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ที่	ข้อความ	พฤติกรรมที่แสดงออก	
		ใช่	ไม่ใช่
1	เมื่อทำงานไม่เสร็จ จะบอกว่า ลืมทำ		
2	โดยปกติจะพูดแก้ตัวให้เพื่อนเสมอ เมื่อเพื่อนไม่ทำเวร		
3	มักชอบพูดโอ้อวดว่า เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทำให้ผู้อื่นเชื่อถือ		
4	มักจะพูดเสริมจากข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นอย่างอื่น		
5	เมื่อถามเรื่องจริง มักสันตริชะเป็นการให้คนอื่นเข้าใจว่าเรื่องที่พูดไม่เป็นความจริง		
6	เมื่อเพื่อนไม่ถูกกัน จะพูดถึงความไม่ดีของเพื่อนให้อีกฝ่ายหนึ่งฟัง เพื่อให้เพื่อนรัก		
7	ในการทำงาน เมื่อเพื่อนไม่มาทำงาน จะว่ากล่าวเพื่อนว่าเป็นคนเห็นแก่ตัว และชักชวนคนอื่นไม่ให้คบด้วย		
8	ชอบพูดยุแหย่เพื่อนให้ผิดใจกันเสมอ		
9	เวลาเพื่อนทำงานดี ชอบว่าเพื่อนทำงานเอาหน้า		
10	เมื่อเพื่อนถูกครูดุ มักจะกล่าวว่า สมน้ำหน้า		

ที่	ข้อความ	พฤติกรรมที่แสดงออก	
		ใช่	ไม่ใช่
11	เมื่อเพื่อนแสดงอาการโกรธ และด่า ก็จะไม่ด่าตอบทันที		
12	ชอบใช้คำที่ไม่สุภาพ และพูดคำหยาบ		
13	ชอบแสดงอาการล้อเลียนปมด้อยของเพื่อน ที่ทำให้เพื่อนอาย		
14	เมื่อครูให้ทำงานร่วมกัน แต่เพื่อนทำไม่ได้ จะใช้คำพูดที่ไม่สุภาพว่าเพื่อน		
15	เมื่อครูมอบหมายให้ดูแล และสอนเพื่อน มักแสดงกิริยาไม่ต้องการสอน และว่าเพื่อน		
16	ชอบนำคำพูดของบิดามารดาที่พูดไม่สุภาพมาใช้กับเพื่อน		
17	ขณะที่ครูกำลังสอน นักเรียนชอบคุยในเรื่องอื่น ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน		
18	ชอบพูดในสิ่งที่เพ้อฝันหรือเป็นไปไม่ได้		
19	ไม่สนใจในคนรอบข้าง ชอบพูดคนเดียว		
20	ชอบพูดยกย่องตัวเองเกินความจริงให้เพื่อนฟัง		
21	ชอบรับคำ แล้วไม่ทำตามคำสั่ง		
22	ผิดมากแต่พูดให้ผิดน้อย เพื่อปิดข้อบกพร่องของตนเอง		
23	ชอบพูดวกไปวนมา ให้คนเข้าใจผิด		
24	ชอบแสดงมารยาทแก่ผู้อื่นให้คนอื่นเข้าใจผิด		
25	แสดงตัวเป็นความจริง เช่นไม่ยอมรับผิด		

แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมทางวาจา

เด็กชาย/เด็กหญิง..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑ ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง แบบวัดพฤติกรรมทางวาจานี้ มุ่งถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยขอให้ผู้สังเกตพิจารณาข้อความดังกล่าว ว่านักเรียนมีพฤติกรรมทางวาจา ตรงตามข้อความนั้นหรือไม่ โดยเลือกคำตอบช่องใด ช่องหนึ่ง เพียงช่องเดียวเท่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน จำนวน 25 ข้อ คะแนนที่ได้จากการตอบคำถามไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด ขอให้ตอบด้วยความสบายใจ และ ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ที่	ข้อความ	พฤติกรรมที่แสดงออก	
		ใช่	ไม่ใช่
1	เมื่อทำงานไม่เสร็จ จะบอกว่า ลืมทำ		
2	โดยปกติจะพูดแก้ตัวให้เพื่อนเสมอ เมื่อเพื่อนไม่ทำเวร		
3	มักชอบพูดโอ้อวด ว่า เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทำให้ผู้อื่นเชื่อถือ		
4	มักจะพูดเสริมจากข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นอย่างอื่น		
5	เมื่อตามเรื่องจริง มักสันนิษฐานเป็นการให้คนอื่นเข้าใจว่าเรื่องที่พูดไม่เป็นความจริง		
6	เมื่อเพื่อนไม่ถูกกัน จะพูดถึงความไม่ดีของเพื่อนให้อีกฝ่ายหนึ่งฟัง เพื่อให้เพื่อนรัก		
7	ในการทำงาน เมื่อเพื่อนไม่มาทำงาน จะว่ากล่าวเพื่อน ว่าเป็นคนเห็นแก่ตัว และชักชวนคนอื่นไม่ให้คบด้วย		
8	ชอบพูดยุแหย่เพื่อนให้ผัดใจกันเสมอ		
9	เวลาเพื่อนทำงานดี ชอบว่าเพื่อนทำงานเอาหน้า		
10	เมื่อเพื่อนถูกครูดุ มักจะกล่าวหาว่า สมน้ำหน้า		

ที่	ข้อความ	พฤติกรรมที่แสดงออก	
		ใช่	ไม่ใช่
11	เมื่อเพื่อนแสดงอาการโกรธ และด่า ก็จะด่าตอบทันที		
12	ชอบใช้คำที่ไม่สุภาพ และพูดคำหยาบ		
13	ชอบแสดงอาการล้อเลียนปมด้อยของเพื่อน ที่ทำให้เพื่อนอาย		
14	เมื่อครูให้ทำงานร่วมกัน แต่เพื่อนทำไม่ได้ จะใช้คำพูดที่ไม่สุภาพว่าเพื่อน		
15	เมื่อครูมอบหมายให้ดูแล และสอนเพื่อน มักแสดงกิริยาไม่ต้องการสอน และว่าเพื่อน		
16	ชอบนำคำพูดของบิดามารดาที่พูดไม่สุภาพมาใช้กับเพื่อน		
17	ขณะที่ครูกำลังสอน นักเรียนชอบคุยในเรื่องอื่น ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน		
18	ชอบพูดในสิ่งที่เพ้อฝันหรือเป็นไปไม่ได้		
19	ไม่สนใจในคนรอบข้าง ชอบพูดคนเดียว		
20	ชอบพูดยกย่องตัวเองเกินความจริงให้เพื่อนฟัง		
21	ชอบรับคำ แล้วไม่ทำตามคำสั่ง		
22	ผิดมากแต่พูดให้ผิดน้อย เพื่อปิดข้อบกพร่องของตนเอง		
23	ชอบพูดวกไปวนมา ให้คนเข้าใจผิด		
24	ชอบแสดงมารยาท/แก้งให้คนอื่นเข้าใจผิด		
25	แสดงตัวฝืนความจริง เช่นไม่ยอมรับผิด		

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่ม สารระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3

จงเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ชื่อ.....สกุล.....โรงเรียน.....

1. คนที่ชอบพูดแต่เรื่องเหลวไหลไร้สาระ จัดว่าผิดศีลข้อมุสาวาท ลักษณะใด

ก. พูดปด	ข. พูดเพื่อเจ้า
ค. พูดส่อเสียด	ง. พูดคำหยาบ
2. การแสดงความเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิด เกิดขึ้นทางใดบ้าง

ก. ทางวาจาอย่างเดียว	ข. ทางวาจา ทางใจ
ค. ทางกาย ทางวาจา	ง. ทางกาย วาจา ใจ
3. ข้อใดไม่ถือ เป็นการพูดเท็จ

ก. การพูดส่อเสียด	ข. การพูดคำหยาบคาย
ค. การพูดเรื่องไม่จริง	ง. การพูดตำหนิความเท็จ
4. กิริยาข้อใดจัดว่าผิดศีลข้อ 4 เป็นมุสาวาทโดยตรง

ก. ทนสาบาน	ข. เสียดแทง
ค. ผิดสัญญา	ง. พูดเกินความจริง
5. การตอบคำถามโดยสันติวิธี เพื่อให้เข้าใจผิด ถือว่าผิดศีลหรือไม่ จากความเป็นจริง

ก. ผิดศีลเพราะแสดงเท็จ	ข. ไม่ผิดศีลเพราะไม่ได้พูด
ค. ผิดศีลเพราะมุสาต้องพูด	ง. ไม่ผิดศีลเพราะเป็นการแสดงท่าทาง
6. ลักษณะของใคร เป็นการพูดเท็จ

ก. นกพูดด้วยวาจาสาปแช่ง	ข. มดเล่าเรื่องที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง
ค. กบพูดให้คนแตกแยก	ง. ปลาพูดแต่ความไม่ดีของผู้อื่น
7. การเสริมความ มีลักษณะอย่างไร

ก. ลวงให้คนอื่นเข้าใจผิด	ข. พูดวกไปวนมา
ค. มีข้อมูลนิดเดียว แต่พูดให้มีข้อมูลมาก	
ง. แกล้งเป็นคนพิการ	
8. หากเราเป็นคนโกหก จะเกิดผลอย่างไร

ก. มีแต่คนรัก	ข. มีแต่คนหลง
ค. มีแต่คนรังเกียจ	ง. มีแต่คนสนใจ

17. สมใจเป็นหัวหน้าทีมฟุตบอล สมาชิกคนหนึ่งในทีมได้บอกแผนที่จะเล่นโกง
ถ้านักเรียนเป็นสมใจจะทำอย่างไร
- ก. ตัดเขาออกจากกลุ่มผู้เล่น
ข. รายงานให้ครูผู้ควบคุมทราบ
ค. เตือนให้สมาชิกผู้นั้นเล่นตามกติกา
ง. ปลอຍให้เขาเล่น เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของกรรมการจะตัดสินเอง
18. พงษ์ศักดิ์เห็นวิชัยผูกนาฬิกาที่เหมือนกับของตนที่หายไป ถ้านักเรียนเป็นพงษ์ศักดิ์
จะทำอย่างไร
- ก. รายงานเรื่องนี้ให้ครูประจำชั้นทราบ
ข. ขอร้องวิชัยให้คืนนาฬิกาให้กับตน
ค. ทหารายละเอียดเกี่ยวกับนาฬิกาว่าวิชัยได้มาอย่างไร
ง. แย่งนาฬิกามาเป็นของตนเอง
19. บุคคลใดปฏิบัติตนถูกต้องที่สุด
- ก. นิดจะทำก่อนพูด
ข. น้อยจะพูดก่อนคิด
ค. หน้อยจะคิดก่อนทำ
ง. หนูจะพูดและจะทำก่อนคิด
20. ถ้าเพื่อนของนักเรียนพูดโกหก บอกครู ว่า เงินหาย และครูได้ให้เงิน 30 บาท เพื่อ
ซื้ออาหารกลางวัน แต่นักเรียนทราบว่าเพื่อนโกหกคุณครู นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. เตือนเพื่อนว่าไม่ดี แล้วแนะนำเพื่อนให้นำเงินไปคืนคุณครู
ข. บอกเพื่อนให้แบ่งเงินที่ได้คนละครึ่ง
ค. ฟ้องคุณครูว่า เพื่อนโกหก
ง. บอกเพื่อนคนอื่นๆไม่ให้เล่นเดี่ยว

เฉลยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3

1. ข
2. ง
3. ง
4. ค
5. ก
6. ข
7. ค
8. ค
9. ก
10. ค
11. ข
12. ง
13. ข
14. ค
15. ข
16. ก
17. ค
18. ค
19. ค
20. ก

แบบสังเกตพฤติกรรมทางวาจาของนักเรียน

ประจำวันที่.....เดือน.....ปี.....พ.ศ.....โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑

คำชี้แจง ขอให้คุณครูพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ตามความเป็นจริงและเหมาะสม
ระดับความสำคัญ

ระดับ 1	หมายถึง	มีพฤติกรรมการแสดงมุสวาหะ	มีการปฏิบัติบ่อย	(ปฏิบัติ 1 – 3 ครั้ง)
ระดับ 2	หมายถึง	มีพฤติกรรมการแสดงมุสวาหะ	มีการปฏิบัติปานกลาง	(ปฏิบัติ 4 – 6 ครั้ง)
ระดับ 3	หมายถึง	มีพฤติกรรมการแสดงมุสวาหะ	มีการปฏิบัติมาก	(ปฏิบัติ 6 ครั้งขึ้นไป)

ชื่อ - สกุล	ระหว่างเข้ารับการอบรม										รวม
	รายการพฤติกรรม										
	พูดคำตำ หรือ คำหยามในเวลา ทำงาน	เวลาเพื่อน ถามในสิ่งที่ รู้จะปฏิเสธ ว่าไม่รู้ ไม่เห็น	พูดคุยไม่มี สาระ ตลอดเวลาใน ขณะที่ปฏิบัติ กิจกรรม	ชอบสบาน เพื่อให้ เพื่อน เชื่อ	คุยโอ้อวดว่า ตนเองเก่ง สามารถทำ ได้ทุกอย่าง	ชอบกล่าวหา เพื่อนในสิ่งที่ ไม่ดีให้เพื่อน อีกคนฟัง	แสดงกิริยาไม่ พอใจ และว่า เพื่อนทำไม่ดี เวลาทำงาน	ชอบว่ากระทบ เพื่อนเวลา ทำงาน ทำให้ เพื่อนไม่สบายใจ			
ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ	

ลงชื่อ

(.....)

ผู้สังเกตพฤติกรรม

แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท
กลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลง ในระดับ ของ
ความพึงพอใจ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับ	น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่นำเข้ารับการอบรม					
2. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่ได้ประโยชน์มาก					
3. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่ตรงต่อความต้องการ ของนักเรียน					
4. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่อบรมแล้ว ทำให้ ไม่พูดส่อเสียด					
5. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่ช่วยให้เกิดความรู้ใหม่					
6. ชอบอบรมเมื่อถึงชั่วโมงหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท					
7. ฝึกอบรมเรื่องมุสาวาทแล้ว ทำให้ได้ข้อคิดและตัดสินใจรอบคอบขึ้น					
8. เข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมมุสาวาทแล้วทำให้มีคุณธรรมมาก					
9. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกดีใจและภูมิใจ เมื่อทำคะแนนหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ได้ดี					
10. ข้าพเจ้าไม่อยากขาดการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง มุสาวาท					
11. อบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาทแล้วทำให้รู้จักปรับปรุงตนเอง					
12. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่ไม่ยุ่งยาก					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
13. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสาวาท เป็นหลักสูตรที่อบรมแล้วทำให้ไม่พูดคำหยาบ					
14. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท เป็นหลักสูตรที่ทำให้รู้จักใช้สติสัมปชัญญะ ในการพูด มากขึ้น					
15. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท เป็นหลักสูตรที่เข้าใจง่าย					
16. ข้าพเจ้าเข้าร่วมฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ด้วยความเต็มใจ					
17. เข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาทแล้วทำให้ข้าพเจ้าพูดจาไพเราะขึ้น					
18. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจและภูมิใจ เมื่อต้องการเข้าอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท					
19. ถ้ามีการจัดให้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมอีก					
20. หลังจากการฝึกอบรม สามารถทำให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตน ลดจากการมุสาวาทได้					

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท

รายการตรวจสอบคุณภาพ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
1. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์	+1	+1	+1	+1	+1	+1
2. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- ปัญหาและความสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- หลักการ	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- จุดมุ่งหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- เนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- กระบวนการและขั้นตอนการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- เทคนิค วิธีการอบรม และกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- สื่อการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- ระยะเวลาในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
- การวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	+1
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 17 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มสวาท

รายการตรวจสอบคุณภาพ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
1. ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
2. ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการความจำเป็นในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
3. ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับวิธีการการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
4. ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสังเกตพฤติกรรมสำหรับครู และการประเมินตนเอง ด้านพฤติกรรมทางวาจา

คำถามข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
1.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
2.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
3.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
4.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
5.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
6.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
7.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
8.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
9.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
10.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
11.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
12.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
13.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
14.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
15.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
16.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
17.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
18.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
19.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
20.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
21.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
22.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
23.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
24.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
25.	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
ความสอดคล้องของส่วนประกอบ/ องค์ประกอบของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	+1
ความสอดคล้องของส่วนประกอบ แผนการจัดกิจกรรมที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	+1
ความสอดคล้องของส่วนประกอบ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2	0	+1	+1	+1	+1	.80
ความสอดคล้องของส่วนประกอบ แผนการจัดกิจกรรมที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	+1
ความสอดคล้องของส่วนประกอบ แผนการจัดกิจกรรมที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตร
ฝึกอบรบ เรื่อง มุสาวาท

คำถามข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
1.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
2.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
3.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
4.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
5.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
6.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
7.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
8.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
9.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
10.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
11.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
12.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
13.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
14.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
15.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
16.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
17.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
18.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
19.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
20.	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของสังเกตพฤติกรรมทางวาจา หลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง มุสาวาท

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
พูดคำค่า หรือคำหยาบในเวลาทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+1
เวลาเพื่อนถามในสิ่งที่จะปฏิเสธว่า ไม่รู้ ไม่เห็น	+1	+1	+1	+1	+1	+1
พูดคุยไม่มีสาระตลอดเวลาในขณะที่ ปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1
ชอบสาบาน เพื่อให้เพื่อนเชื่อ	+1	+1	+1	+1	+1	+1
คุยโอ้อวดว่าตนเองเก่ง สามารถทำได้ ทุกอย่าง	+1	+1	+1	+1	+1	+1
ชอบกล่าวว่เพื่อนในสิ่งที่ไม่ดี ให้ เพื่อนอีกคนฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	+1
แสดงกิริยาไม่พอใจ และว่าเพื่อนทำ ไม่ได้เวลาทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+1
ชอบว่ากระทบเพื่อนเวลาทำงาน ทำให้ เพื่อนไม่สบายใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องมุสวาทาคุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำถามข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5	
1.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
2.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
3.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
4.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
5.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
6.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
7.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
8.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
9.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
10.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
11.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
12.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
13.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
14.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
15.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
16.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
17.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
18.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
19.	+1	+1	+1	+1	+1	+1
20.	+1	+1	+1	+1	+1	+1

ตาราง 23 แสดงความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	p	r
1	.35	.47
2	.38	.41
3	.35	.39
4	.61	.41
5	.29	.35
6	.44	.53
7	.38	.29
8	.50	.53
9	.47	.47
10	.53	.47
11	.65	.35
12	.47	.24
13	.44	.53
14	.41	.35
15	.24	.47
16	.32	.29
17	.29	.59
18	.26	.41
19	.32	.65
20	.35	.47

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{4.64}{17.72} \right\}$$

$$r_{tt} = 1.05 \{ 1 - 0.26 \}$$

$$r_{tt} = 0.78$$

พิธีกรรม

ภาพ ประธานในพิธีจุดเทียน รูป บุษบา พระรัตนตรัย

ภาพ ผู้จัดการอบรมกล่าวรายงาน

ภาพ ประธานในพิธีกล่าวเปิดการอบรม

ภาพ คณาจารย์เข้าเยี่ยมชมการฝึกอบรม

ภาพ พระวิฑยากร ให้ศีล

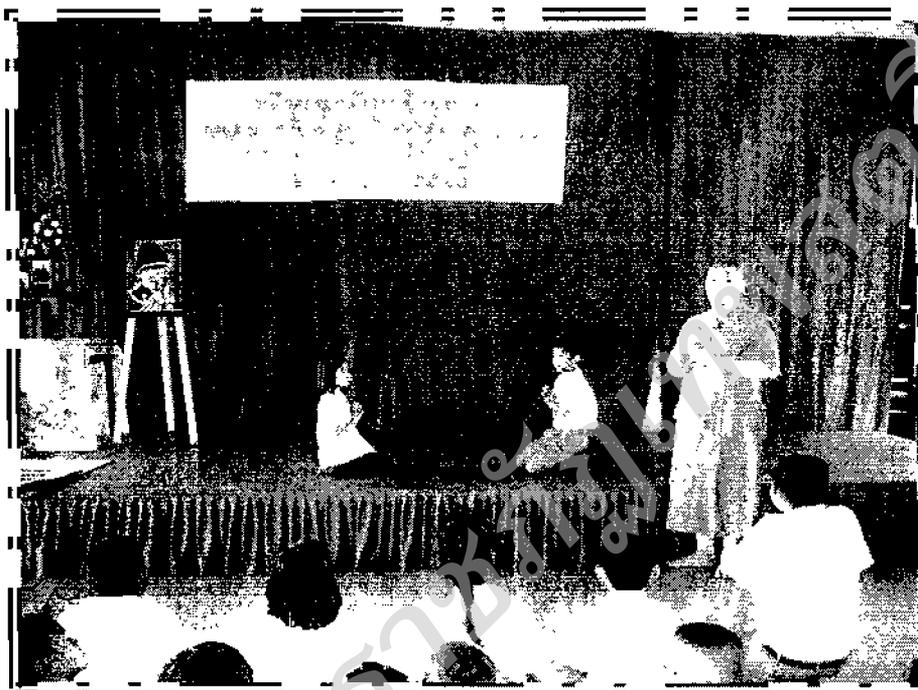
ภาพ ผู้เข้ารับการอบรมรับศีล

ภาพ พระวิทยากรแนะนำข้อปฏิบัติในการฝึกอบรม

ภาพ พระวิทยากรแนะนำ การนั่งพับเพียบ

ภาพ พระวิทยากรแนะนำการทำอัญชลี

ภาพ พระวิทยากรแนะนำการวันทา

ภาพ พระวิทยากรแนะนำการอภิวัต

ภาพ พระวิทยากรแนะนำการไหว้

ภาพ คณาจารย์เข้าเยี่ยมชมการฝึกอบรม

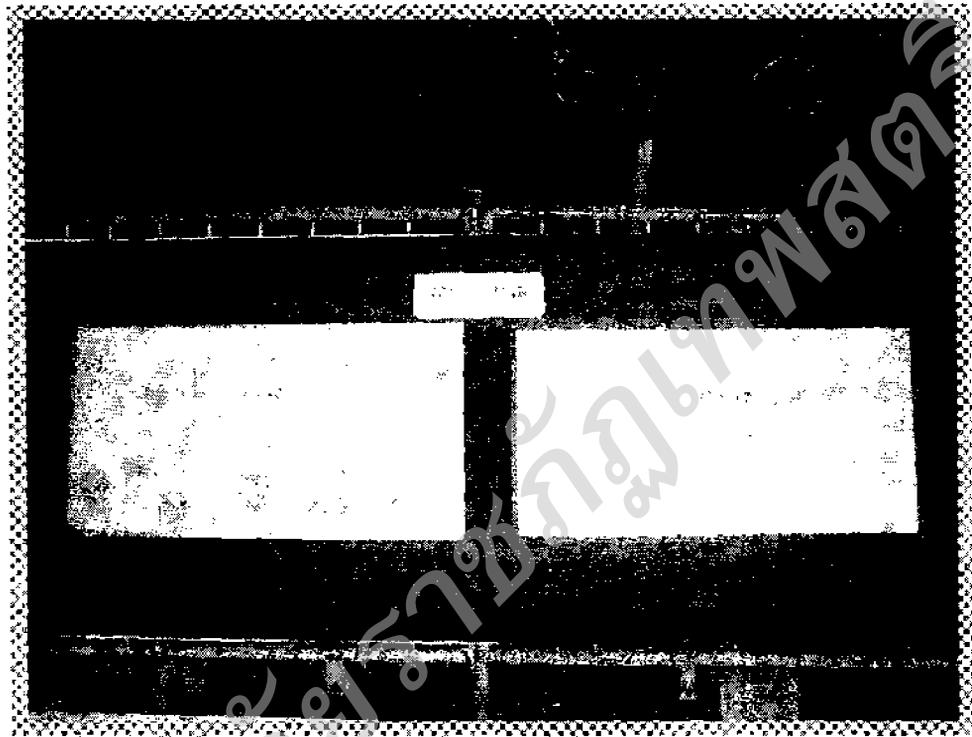
ภาพ คณาจารย์เข้าเยี่ยมชมการฝึกอบรม

ภาพ ระหว่างการฝึกอบรม

ภาพ ระหว่างการฝึกอบรม

ภาพ ผลงานผู้เข้ารับการอบรม

ภาพ ผู้เข้ารับการอบรมตรวจดูผลงานของตนเอง

ภาพ พิธีรับเกียรติบัตร

ภาพ ประธานในพิธีกล่าวปิดการอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก SPSS

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

T-Test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลัง	13.0333	30	2.61934	.47822
ก่อน	7.1333	30	2.35962	.43081

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลัง & ก่อน	30	.490	.006

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 หลัง - ก่อน	5.9000	2.52368	.46076	4.9576	6.8424	12.805	29	.000

ผลการเปรียบเทียบสังเกตพฤติกรรมทางวาจา
ก่อนการอบรมและหลังการอบรมเรียน เรื่อง มุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	หลังเรียน	6.9667	30	4.81007	.87819
	ก่อนเรียน	11.9333	30	5.00988	.91467

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	หลังเรียน & ก่อนเรียน	30	.561	.001

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	หลังเรียน - ก่อนเรียน	-4.9667	4.60497	.84075	-6.6862	-3.2471	-5.907	29	.000

ผลการวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมทางวาจา เรื่อง มุสาวาท
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สังเกตพฤติกรรมก่อนการอบรม

T-Test

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ข้อ1	30	2.2000	.71438	.13043
ข้อ2	30	1.3667	.71840	.13116
ข้อ3	30	1.6667	.95893	.17508
ข้อ4	30	1.2000	.71438	.13043
ข้อ5	30	1.3667	.96431	.17606
ข้อ6	30	1.3333	.71116	.12984
ข้อ7	30	1.4667	.57135	.10431
ข้อ8	30	1.3333	.66089	.12066

สังเกตพฤติกรรมหลังการอบรม

T-Test

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ข้อ1	30	1.5000	.93772	.17120
ข้อ2	30	.8667	.68145	.12441
ข้อ3	30	.9667	.99943	.18247
ข้อ4	30	.4333	.56832	.10376
ข้อ5	30	.8667	.81931	.14958
ข้อ6	30	.6667	.71116	.12984
ข้อ7	30	.8333	.74664	.13632
ข้อ8	30	.8333	.64772	.11826

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

T-Test

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
TOTLE	30	85.4483	7.30330	1.33339

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	30	3.00	5.00	4.6333	.61495
ข้อ2	30	3.00	5.00	4.4333	.77385
ข้อ3	30	3.00	5.00	4.4333	.67891
ข้อ4	30	2.00	5.00	4.0333	.99943
ข้อ5	30	2.00	5.00	4.2333	.85836
ข้อ6	30	3.00	5.00	4.3000	.74971
ข้อ7	30	3.00	5.00	4.0333	.80872
ข้อ8	30	2.00	5.00	4.2333	.85836
ข้อ9	30	3.00	5.00	4.3000	.87691
ข้อ10	30	3.00	5.00	4.4667	.62881
ข้อ11	30	3.00	5.00	4.0667	.86834
ข้อ12	30	3.00	5.00	4.0667	.82768
ข้อ13	30	3.00	5.00	4.5667	.77385
ข้อ14	30	3.00	5.00	3.9667	.76489
ข้อ15	30	3.00	5.00	4.1667	.69893
ข้อ16	30	2.00	5.00	4.3000	.83666
ข้อ17	30	3.00	5.00	4.4000	.77013
ข้อ18	30	3.00	5.00	4.2333	.81720
ข้อ19	30	3.00	5.00	4.2000	.88668
ข้อ20	30	3.00	5.00	4.3000	.83666
Valid N (listwise)	30				